

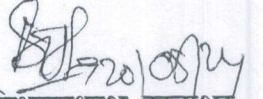
श्री लाल बहादुर शास्त्री राष्ट्रीय संस्कृत विश्वविद्यालय
(केंद्रीय विश्वविद्यालय)

बी-04, कुतुब सांस्थानिक क्षेत्र कटवारिया सराय, नई दिल्ली-110016

सत्यापन प्रमाणपत्र

(साहित्यम्)

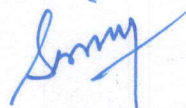
१. प्रमाणित किया जाता है कि शास्त्री में संचालित कक्षा के अनुसार सी.ओ., पी.ओ., पी.एस.ओ. एवं एल.ओ. का कार्य पूर्ण है।
२. प्रमाणित किया जाता है कि आचार्य में संचालित कक्षा के अनुसार सी.ओ., पी.ओ., पी.एस.ओ. एवं एल.ओ. का कार्य पूर्ण है।
३. प्रमाणित किया जाता है कि विशिष्टाचार्य में संचालित कक्षा के अनुसार सी.ओ., पी.ओ., पी.एस.ओ. एवं एल.ओ. का कार्य पूर्ण है।

विभागाध्यक्ष हस्ताक्षर

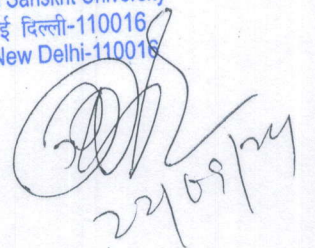
नाम: श्री. सुमन कुमार

दिनांक: 22/08/24

सत्यापित
VERIFIED

कुलसचिव / Registrar
श्री लाल बहादुर शास्त्री राष्ट्रीय संस्कृत विश्वविद्यालय
Shri Lal Bahadur Shastri National Sanskrit University
बी-4, कुतुब सांस्थानिक क्षेत्र, नई दिल्ली-110016
B-4, Qutub Institutional Area, New Delhi-110016

22/08/24

Programme Specific Outcomes for Shastri (P.S.O)

शास्त्रयुपाध्यर्थ कार्यक्रमस्य विशिष्टपरिणामाः

विभागः- साहित्यविभागः

- P.S.O. 1 काव्यसिद्धान्तानां काव्यशास्त्राद्धान्तानां च व्यापकस्तरे परिचयं विन्दिष्यन्ति ।
- P.S.O. 2 काव्यशास्त्रीयप्रमेयानां सयुक्ति सवैज्ञानिकमति आलोचनात्मकमध्ययनं विधातुं क्षमिष्यन्ते: विप्रपत्तीनां समाधानकरणे विश्लेषणे च समर्था उपपत्स्यन्ते ।
- P.S.O. 3 काव्यसौन्दर्यानुभूति लिखितरूपेण सम्प्रेषयितुं अभिव्यक्तुं च अर्हिष्यन्ति ।
- P.S.O. 4 आलंकारिकदृष्ट्या साहित्यिकदृष्ट्या च वस्तुकथनं कर्तुं पारयिष्यन्ति, नवसृजनात्मकदृष्ट्या च विविधच्छन्दोबद्धपरिपाट्या वस्तु समाश्रित्य काव्यरचनां रचयितुं शक्यन्ति ।
- P.S.O. 5 श्रुतस्यापि विषयस्य तात्पर्यार्थं प्राप्तशिक्षां प्रकरणाविज्ञानं वा सम्पादयितुं सक्षमा भविष्यन्ति ।
- P.S.O. 6 कस्यापि विधायाः काव्यग्रन्थस्य काव्यसौन्दर्यपदार्थचयनधियं कर्तुं क्षमिष्यन्ते। अथ च आधुनिकसाहित्यपद्धत्या सह काव्यनिर्माणविधानाय तत्परा भविष्यन्ति ।
- P.S.O. 7 काव्यशास्त्रीयानां समस्तानां सिद्धान्तानां साम्यवैषम्यसंवित्पूर्वकं पारस्परिकमतभेदविवेचनेन शास्त्रपरित्राणे सिद्धां भविष्यन्ति ।
- P.S.O. 8 शास्त्रप्रकीर्णानां रसगुणरीत्यलंकारवृत्तिध्वनिप्रभत्यादिविषयाणाम् अधीतिं विधाय सर्वविधमतेषु समन्वयबुद्धिं प्रकाशयितुं प्रभविष्यन्ति ।

Programme Outcomes for Shastri (P.O) शास्त्रयुपाध्यर्थ कार्यक्रमपरिणामाः

विभागः . साहित्यविभागः

शास्त्रयुपाधिधारकाः.

- P.O 1 समालोचनात्मकचिन्तनम्— विभिन्नान् लौकिकविषयान् शास्त्रविषयांश्च गहनरूपेण चिन्तयितुं क्षमिष्यन्ते। ज्ञानस्य संश्लेषणे, एकीकरणे, तर्ककौशलाभ्यासे, विकासे, विविधविषयाणाञ्च गहनाध्ययने च दत्तावधाना भविष्यन्ति ।
- P.O 2 समीक्षात्मकगहनाध्ययनम्— निर्धारितग्रन्थस्थविविध-विषयाणां समीक्षात्मकाध्ययने प्रवृत्ताः भविष्यन्ति। विविधानां व्याख्यात्मककौशलानां प्रयोगं कर्तुं समर्थाः भविष्यन्ति ।
- P.O 3 ज्ञानस्य संकलनम् – विविधविषयेषु विस्तृतं ज्ञानं प्राप्स्यन्ति । प्राप्तज्ञानस्य आधुनिक परिस्थित्यनुगुणं प्रयोगं विधास्यन्ति ।
- P.O 4 सम्प्रेषणकौशलम् – प्राप्तज्ञानस्य समुचितसमायोजने सक्षमाः भविष्यन्ति । लेखन-संवादादि कौशलानां विकासं वर्धयिष्यन्ति। छात्राणां विश्लेषणात्मककौशलस्य विकासस्य चाभिवृद्धिर्भविष्यति ।
- P.O 5 अनुसन्धानस्याभिक्षमता – उपर्युक्ते साहित्यविषये शास्त्रयुपाधेः अध्ययनान्तरं सम्पाद्य स्वीयमाकलनं कृत्वा व्यंग्यकारबुद्धिं साहित्यकारबुद्धिं निर्देशनबुद्धिं प्राप्स्यन्ति: । विविधविषयाणां शोधान्वेषणाय सिद्धा भविष्यन्ति ।
- P.O 6 वैश्विकनागरिकरूपेण भूमिकानिर्वहणम् – वैश्विकपरिवर्तने तत्प्रभावयितुं समाजे स्वीयभूमिकां निर्वक्ष्यन्ति। परेषां भावनायाः विचारणाञ्च सम्मानं करिष्यन्ति प्रकृतिप्रक्रियायाः परिज्ञानेन समाजपर्यावरणायोर्मध्ये सामञ्जस्यं स्थापयितुं दृढाः कृतसंकल्पाश्च भविष्यन्ति ।
- P.O 7 संस्कृतकाव्यशास्त्रस्य प्रमेयविषयकसमीक्षणम्— निर्धारितानां ग्रन्थानामध्ययनेन समीक्षाविधाने, तथ्यान्वेषणे च सफलाः भविष्यन्ति। प्रौढग्रन्थानामध्ययनेन विविधमतानां समीक्षणे समर्थाः भविष्यन्ति ।
- P.O 8 काव्यशास्त्रस्य सैद्धान्तिकप्रायोगिकज्ञानम्—निर्धारितानां ग्रन्थानामध्ययनेन सह प्रायोगिकं ज्ञानमपि विधास्यन्ति। संस्कृताध्ययनेन संस्कृतोपबद्धस्तवानां लोककल्याणाय काले-काले पारायणादि सम्पादयितुं प्रभविष्यन्ति। सैद्धान्तिकतत्त्वानां परिचयात्मकं ज्ञानमर्जयिष्यन्ति ।

Course Outcomes POs (पाठ्यक्रमपरिणामः) साहित्यविभागः (शास्त्री)

Sr. No.	Code	Name of Course	Course Outcomes (in Sanskrit)
1.	C-1	साहित्यदर्पणः (1,2,9 परिच्छेदाः)	<p>अध्ययनोत्तरम् अध्ययनार्थी/अध्ययनार्थिनी-</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ग्रन्थकारस्य आचार्यविश्वनाथस्य व्यक्तित्वं कर्तृत्वञ्च परिचेष्यति । ● काव्यस्वरूपाध्ययनेन साकं प्राचामाचार्याणां काव्यस्वरूपोद्भावितदोषं समीक्षितुं यतिष्यते । ● शब्दानाम् अर्थानां शक्तीनाञ्च त्रैविध्यं तात्पर्याख्यावृत्तेः शास्त्रोपयोगित्वं ज्ञास्यति । ● रीतिप्रधानरचनानाम् आधारेण रीतेः काव्यशास्त्रस्य महत्वं ज्ञास्यति । ● लेखन-वक्तृत्वप्रस्तुतीकरणकलासु चाभिवृद्धिम् अनुभविष्यति ।
2.	C-2	संस्कृतसाहित्येतिहासः	<p>अध्ययनोत्तरम् अध्ययनार्थी/अध्ययनार्थिनी-</p> <ul style="list-style-type: none"> ● संस्कृतवाङ्मयस्य सर्वविधविषयस्य सम्यग्रीत्या परिचयं प्राप्स्यति । ● ब्राह्मणारण्योपनिषत्सु वैदिकग्रन्थेषु कर्ममीमांसामधुविद्यात्मविदयादितत्वानां विषयं विज्ञाय जीवनपरमार्थाय प्राप्तावसरो भविष्यति । ● वैदिकसमाजेन सह वर्तमानसमाजं तोलयितुं प्रभविष्यति । ● शिक्षाग्रन्थशुल्बसूत्रादीनां ग्रन्थानां वर्तमानजीवने तदुपादेयत्वमाधातुं क्षमिष्यते । ● अधीतविषयाणां वर्णनम् एवं व्याख्यां करिष्यति । ● लेखन-वक्तृत्व-प्रस्तुतीकरणकलासु अभिवृद्धिम् अनुभविष्यति ।

3.	C-3	साहित्यदर्पणः (10मः परिच्छेदः)	<p>अध्ययनोत्तरम् अध्ययनार्थी/अध्ययनार्थिनी—</p> <ul style="list-style-type: none"> ● अलङ्कारगुणयोः विभागविषयकहेतुं शब्दार्थालङ्कारयोश्च मौलिकभेदं परिचेष्यति । ● मूलभूतानाम् अलङ्काराणां प्रत्यास्मरणं, वर्गीकरणम् संक्षेपीकरणञ्च कर्तुं प्रभविष्यति । ● समधीतालङ्कारः आधुनिकगीतेषु अलङ्कारतत्त्वं अन्वेष्टुं प्रभविष्यति । ● अलङ्कारदृष्ट्या लेखन-वक्तृत्व-रचनाकौशलेषु अभिवृद्धिम् अनुभविष्यति ।
4.	C-4	कुमारसम्भवम् (पञ्चमः सर्गः) नीतिशतकम् (सम्पूर्णम्)	<p>अध्ययनोत्तरम् अध्ययनार्थी/अध्ययनार्थिनी—</p> <ul style="list-style-type: none"> ● अधीतविषयाणां वर्णनम् व्याख्यां च करिष्यति । ● लेखन-वक्तृत्व-प्रस्तुतीकरणकलासु चाभिवृद्धिम् अनुभविष्यति । ● शिवप्राप्तुकामायास्तपोरतायाः पार्वत्याः चरित्रानुशीलनेन स्वजीवने तपसः अनुशासनस्य च मार्गं अवलम्बिष्यते । ● श्लोकानां प्रस्यास्मरणं कर्तुं प्रभवति । ● नीतिपूर्णश्लोकानां स्मरणेन तत्प्राप्तशिक्षोपदेशद्वारा नैतिकजीवनं व्यतीत्य लोकं शिक्षयितुं प्रभविष्यति ।
5.	C-5	साहित्यदर्पणः (तृतीयः परिच्छेदः)	<p>अध्ययनोत्तरम् अध्ययनार्थी/अध्ययनार्थिनी—</p> <ul style="list-style-type: none"> ● रसस्वरुपास्वादनविधिरसाभिव्यक्त्यादेश्च स्फीतं ज्ञानं परिचेष्यति । ● विभावानुभावव्यभिचारिस्थायिसात्विकसञ्चारिभावानां लोकसंश्रयात् काव्यसंश्रयात् सम्बन्धविशेषं प्रभविष्यति बोद्धुम् । ● लौकिकगीतचलचित्रादिषु विभावादीन् संयोजयितुं शक्यति । ● रसविषयकमतमतान्तराढोलनेन रसस्य वैज्ञानिकतां ज्ञापयितुं प्रभविष्यति । ● रसदृष्ट्या आधुनिकसमसामयिकगीतादीन् रोचकतया स्रष्टुं प्रभविष्यति ।

6.	C-6	मेघदूतम् (पूर्वाद्धः) उत्तरार्द्धः) छन्दोमञ्जरी	अध्ययनोत्तरम् अध्ययनार्थी/अध्ययनार्थिनी— <ul style="list-style-type: none"> यात्राप्रबन्धनं कथं करणीयमिति ज्ञास्यति । सन्देशप्रेषणविधिविषयस्य पात्रतामार्गनिर्देशादिकं कथयितुं पारयिष्यति । तदानीन्तनप्राकृतिकसौन्दर्यभौगोलिकस्थितेः वर्तमानस्थित्या सह तुलनां कर्तुं प्रभविष्यति । एतदध्ययनेन प्रवासकरणे भौगोलिकवर्णने सौलभ्यमनुभविष्यति । अधीतविषयाणां वर्णनम् एवं व्याख्यां करिष्यति । लेखन-वक्तृत्व-प्रस्तुतीकरणकलासु अभिवृद्धिम् अनुभविष्यति ।
7.	C-7	शिशुपालवधम् (प्रथमसर्गः) अमरकोशः (केवलः नानार्थवर्गः)	अध्ययनोत्तरम् अध्ययनार्थी/अध्ययनार्थिनी— <ul style="list-style-type: none"> एतत्परिशीलनेन महाभारतस्य सम्यगालोडनं लब्धावसरो भविष्यति । नानार्थकानां शब्दानां प्रयोगस्थलीमवगन्तुं पारयिष्यते । भाषापरिमार्जनमपि पर्यायवाचिपदानां प्रयोगेण अनुभविष्यति । रमणीयानां पद्यानां स्मरणं व्याख्यां च विधातुं प्रभविष्यति । लेखन-वक्तृत्व-प्रस्तुतीकरणकलासु अभिवृद्धिम् अनुभविष्यति ।
8.	C-8	साहित्यदर्पणः (चतुर्थः पञ्चमश्च परिच्छेदः)	अध्ययनोत्तरम् अध्ययनार्थी/अध्ययनार्थिनी— <ul style="list-style-type: none"> सिद्धान्ततः मध्यमकाव्यस्य अष्टभेदान् सोदाहरणान् ज्ञास्यति । व्यञ्जनावृत्तेः विरोधे आगतानां मतानां परिशीलनेन प्रदत्तयुक्तीः आधृत्य समीक्षाबुद्धिं जनयिष्यति । व्यञ्जनाविरुद्धमतनिराकरणे ग्रन्थकारस्य सैद्धान्तिकदृष्टिं पठितुं प्राप्तावसर उपपत्स्यते । एतत्परिशीलनेन सम्प्रदायान्तरस्य नूतनस्य विषये कल्पनाशक्तिं मेधयिष्यति ।

9.	C-9	अभिज्ञानशाकुन्तलम् (सम्पूर्णम्)	<p>अध्ययनोत्तरम् अध्ययनार्थी/अध्ययनार्थिनी—</p> <ul style="list-style-type: none"> ● महाभारतस्थमूलकथां पठितुं समीक्षितुं यत्नवान् भविष्यति । ● अस्याध्ययनं वर्तमानसमाजे ह्ययमानानां सम्बन्धानामालोके सम्बन्धसंस्थापने एकमुपकारकं भविष्यति । ● तात्कालिकवर्णव्यवस्थासमाजन्यायव्यवस्थादिविषये ज्ञानं सम्पादयितुं प्रभविष्यति । ● दाम्पत्यजीवनकलहनिवारणाय श्वशुरालयादिषु वध्वाचरणसम्पादनाय च समाजं लाभान्वितं प्रभविष्यति कर्तुम् । ● लेखन-वक्तृत्व-प्रस्तुतीकरणकलासु अभिवृद्धिम् अनुभविष्यति ।
10.	C-10	विक्रमाङ्कदेवचरितम् (प्रथमः द्वितीयश्च सर्गः)	<p>अध्ययनोत्तरम् अध्ययनार्थी/अध्ययनार्थिनी—</p> <ul style="list-style-type: none"> ● एतत्परिशीलनेन काश्मीरदेशीयम् ऐतिह्यम् अस्तव्यस्तैतिहासग्रन्थिभेदनञ्च परिचेष्यति । ● चुलुकवंशसम्भवानां सर्वेषामपि राजां शौर्यादिविषयान् बोद्धुं शक्यति । ● शारदापरमानुग्रहतलस्थितस्य काश्मीरस्य सास्कृतिकादिपरमवैभवेन सम्यक् परिचितो भविष्यति । ● प्रस्तुतानाम् उद्धरणादीनां जीवनेन सह उपयोगं विधास्यति । ● लेखन-वक्तृत्व-प्रस्तुतीकरणकलासु अभिवृद्धिम् अनुभविष्यति ।
11.	C-11	साहित्यदर्पणः (षष्ठः परिच्छेदः)	<p>अध्ययनोत्तरम् अध्ययनार्थी/अध्ययनार्थिनी—</p> <ul style="list-style-type: none"> ● नाटकीयतत्वानां विषयवस्तुनां सभेदानां परिचयं प्राप्स्यति । ● नाटकीयवस्त्वन्तर्गतसन्धिसन्ध्यङ्गभूमिकादिविषयान् ज्ञातुं शक्यति । ● उपर्युक्ताध्ययनेन वर्तमानधारावाहिकचलचित्रनाटकादीन् सम्पश्यन् आकलयितुं शक्यति । ● एतत्परिशीलनेन लोके कुत्रापि रंगमंचस्थस्वीययोग्यतां सम्पादयितुं प्रभविष्यति । ● अधीतविषयाणां वर्णनम् एवं व्याख्यां करिष्यति । ● लेखन-वक्तृत्व-प्रस्तुतीकरणकलासु अभिवृद्धिम् अनुभविष्यति ।

12.	C-12	नैषधीयचरितम् (प्रथमः द्वितीयश्च सर्गः)	<p>अध्ययनोत्तरम् अध्ययनार्थी/अध्ययनार्थिनी-</p> <ul style="list-style-type: none"> ● पुण्यश्लोकस्य कथानायकस्य नलस्य चरितानुसन्धानं करिष्यति । ● नलस्य पुण्यप्रतापस्य सुकृतकरणस्य न्यायपालनस्य पराक्रमस्य राज्यसञ्चालनस्य चेत्येषां विषयाणां ज्ञानं कर्तुं प्रभविष्यति । ● दमयन्तीं प्रति नलस्य उत्तम-अनुरागेण परिचितो भविष्यति । ● नलराज्ये सुखसमृद्धिकरोपायानुष्ठानेन वर्तमानसमाजं सुखमयं रचयितुं स्वपरामर्शान् दातुं शक्यति ।
13.	C-13	साहित्यदर्पणः (सप्तमः अष्टमश्च परिच्छेदः)	<p>अध्ययनोत्तरम् अध्ययनार्थी/अध्ययनार्थिनी-</p> <ul style="list-style-type: none"> ● काव्यात्मतत्त्वविधातानां दोषाणां वैविध्यं तन्निराकरणं कर्तुञ्च क्षमिष्यते । ● दोषाणां सद्भावे रसप्रवाहस्योच्छेदं ज्ञातुं शक्यति । ● समस्तदोषाणां सोदाहरणानां प्रत्यास्मरणं वर्गीकरणच करिष्यति । ● गुणानां रसैकनिष्ठत्वनम् अचलस्थितित्वं तत्स्वरूपं वा अवगन्तुं प्रभविष्यति । ● गुणाभिव्यञ्जकानां गुणानां मध्ये पार्थक्यज्ञानं पारयिष्यति । ● अधीतविषयाणां वर्णनम् एवं व्याख्यां करिष्यति । ● लेखन-वक्तृत्व-प्रस्तुतीकरणकलासु अभिवृद्धिम् अनुभविष्यति ।
14.	C-14	मृच्छकटिकम् (सम्पूर्णम्)	<p>अध्ययनोत्तरम् अध्ययनार्थी/अध्ययनार्थिनी-</p> <ul style="list-style-type: none"> ● तदानीन्तनसमाजस्य वर्तमानसमाजस्योपरि प्रभावं दर्शयितुं शक्यति । ● वर्णितघटनानां परिशीलनेन आत्मशिक्षां प्राप्तुं शक्यति । ● विषमपरिस्थितीनां साम्मुख्यकरणे उपायान्तरं चिन्तयितुं पारयिष्यति । ● रमणीयानां सूक्तीनां कण्ठस्थीकरणं कर्तुं यतिष्यते । ● अधीतविषयाणां पद्यानां व्याख्यानं कर्तुं पारयिष्यति ।

			<ul style="list-style-type: none"> ● प्रत्येकं वर्गस्य कर्तव्यादिपालनं । ● वर्तमानसमाजस्य दिशां दशां च परिवर्तयितुं उपायवान् भविष्यति । ● लेखन-वक्तृत्व-प्रस्तुतीकरणकलासु अभिवृद्धिम् अनुभविष्यति ।
15.	DSE-01	रघुवंशम् (13,14 सर्गः)	<p>अध्ययनोत्तरम् अध्ययनार्थी/अध्ययनार्थिनी-</p> <ul style="list-style-type: none"> ● सम्पूर्णस्यापि प्रतिपाद्यस्य परिचयं प्राप्स्यति । ● समुद्रवर्णने समुद्रपर्यायशब्दानां पृष्ठस्थमर्म ज्ञातुं प्रभविष्यति । ● सागराणाम् एतिहासिकथा, रत्ननिर्माणविधिः तल्लवणत्वञ्च वैज्ञानिकरीत्या अवगन्तुं पारयिष्यति । ● रामस्य उत्तरचरितवृत्तं पाठं पाठं जीवनयापने हतोत्साहं त्यक्तुं प्रभविष्यति । ● एतत्परिशीलनेन सानुशासितजीवनं यापयित्वा स्वाचरणद्वारा लोकं शिक्षयिष्यति । ● लेखन-वक्तृत्व-प्रस्तुतीकरणकलासु अभिवृद्धिम् अनुभविष्यति ।
16.	DSE-02	अभिज्ञानशाकुन्तलम् (1-4 अङ्काः) चन्द्रालोकः (पञ्चमः मयूखः)	<p>अध्ययनोत्तरम् अध्ययनार्थी/अध्ययनार्थिनी-</p> <ul style="list-style-type: none"> ● शकुन्तलाया जीवनस्य सम्पूर्णां कथां स्मर्तुं शक्यति । ● चन्द्रालोकप्रतिपादितालङ्काराणामालोके शाकुन्तलपद्यानाम् अध्ययनं पारयिष्यति । ● शाकुन्तलप्रकृतिप्रणयपठनेन मानवस्य प्रकृतिप्रेम पुनः दृढं भविष्यति । ● भर्तृगृहसन्नद्धायाः पुत्रयाः कृते पित्रा का शिक्षा देयेति लोकं शिक्षयितुं प्रभविष्यति ।
17.	DSE-03	अभिज्ञानशाकुन्तलम् (5-7 अङ्काः) कादम्बरी (केवलः शुकनासोपदेशः)	<p>अध्ययनोत्तरम् अध्ययनार्थी/अध्ययनार्थिनी-</p> <ul style="list-style-type: none"> ● रचनाकारस्य महाकविकालिदासस्य बाणभट्टस्य च व्यक्तित्वम् कर्तृत्वम् चाधिकृत्य परिचयं प्राप्स्यति ।

		छन्दोमञ्जरी (20) छन्दांसि)	<ul style="list-style-type: none"> ● नाट्यव्याजेन सारल्यातिशयेन सप्तप्रकृतिकस्य नृपस्य गुप्तचरदुर्गादिप्रकृतीनां सोद्देश्यमहत्त्वं प्रभविष्यति । ● अत्यन्तम् अमृतात्मकेन सारस्वरूपात्मकेन शुकनासोपदेशेन जीवनस्य महत्वपूर्णया युवावस्थया कासाञ्चन विकृतीनां सद्भावात् यूनां व्यवहारपरिवृत्तिः परिदरीदृश्यते तदध्येतुं यतिष्यते । ● प्रसिद्धच्छन्दसां यतिगतिविरामलयगानादिपूर्विकाम् अधीतिं सम्पाद्य आधुनिकगीतानां रचनां अनुवादं नूतनच्छन्दसामुत्पत्तिं च विधातुं प्रभविष्यति । ● लेखन-वक्तृत्व-प्रस्तुतीकरणकलासु अभिवृद्धिम् अनुभविष्यति ।
18.	DSE-04	संस्कृतसाहित्येतिहासः	<p>अध्ययनोत्तरम् / अध्ययनार्थी / अध्ययनार्थिनी-</p> <ul style="list-style-type: none"> ● संस्कृतवाङ्मयस्य सर्वविधविषयस्य सम्यग्रीत्या परिचयं प्राप्स्यति । ● ब्राह्मणारण्योपनिषत्सु वैदिकग्रन्थेषु कर्ममीमांसामधुविद्यात्मविद्यादितत्वानां विषयं विज्ञाय जीवनपरमार्थाय प्राप्तावसरो भविष्यति । ● वैदिकसमाजेन सह वर्तमानसमाजं तोलयितुं प्रभविष्यति । ● शिक्षाग्रन्थशुल्बसूत्रादीनां ग्रन्थानां वर्तमानजीवने तदुपादेयत्वमाधातुं क्षमिष्यते । ● अधीतविषयाणां वर्णनम् एवं व्याख्यां करिष्यति । ● लेखन-वक्तृत्व-प्रस्तुतीकरणकलासु अभिवृद्धिम् अनुभविष्यति ।

श्रीलालबहादुरशास्त्रीराष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः

(केन्द्रीयविश्वविद्यालयः)

नवदेहली- 110016

सङ्कायः – साहित्य-संस्कृतिः

विभागः - साहित्यम्

कक्षा -शास्त्री 1

सत्रम् - 1

पत्रम् – M.C.1

इकाई	पाठ्यांशः (विषयवस्तु)	अधिगम-परिणामः	क्रेडिट	घण्टाः	अङ्काः
1.	काव्यादर्शः १-५० कारिकाः	<ul style="list-style-type: none"> अलङ्कारशास्त्रप्रयोजनं काव्यस्वरूपञ्च ज्ञास्यति । गद्यपद्यस्वरूपं विशदतया ज्ञातुं प्रभविष्यति । भाषाश्रितं काव्यभेदं ज्ञास्यति दशविधकाव्यगुणनामानि च ।	1		20
2.	शिष्टो भागः	<ul style="list-style-type: none"> सोदाहरणं गुणस्वरूपं ज्ञास्यति । वैदर्भीगौडीमार्गयोः साम्यवैषम्येऽधिगन्तुं प्रभविष्यति । काव्यकारणाधिगन्तुं प्रभविष्यति ।	1		20
3.	छन्दोमञ्जरी २५ छन्दांसि	<ul style="list-style-type: none"> छन्दःशास्त्रस्य नियमान् ज्ञास्यति । छन्दोनियमानुगुणं पद्यानां गानं कर्तुं समर्थो भविष्यति । अन्यत्रप्रयुक्तछन्दसामभिज्ञाने पद्यनिर्माणे च समर्थो भविष्यति ।	1		20
4.	बृहदनुवादचन्द्रिका सन्धिप्रकरणम्, सुबन्तप्रकरणम् अनुच्छेदलेखनम्, अनुवादकार्यम्	<ul style="list-style-type: none"> सन्धिपरिज्ञाने दक्षो भविष्यति । सुबन्तपदानां प्रयोगे समर्थो भविष्यति । अनुच्छेदलेखने अनुवादकरणे च शक्तो भविष्यति ।	1		20
5.	आन्तरिकमूल्याङ्कनम्	<ul style="list-style-type: none"> विश्वविद्यालयस्य विविधकार्यक्रमेषु भागग्रहणेन सर्वाङ्गीणविकासो भविष्यति । प्रदत्तकार्यकरणेन चिन्तनलेखनादिकौशलमर्जिष्यति । नित्यकक्षोपस्थित्या समयानुशिष्टो भविष्यति ।	1		20

श्रीलालबहादुरशास्त्रीराष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः
(केन्द्रीयविश्वविद्यालयः)

नवदेहली- 110016

सङ्कायः-साहित्यसंस्कृतिपीठम्

विभागः – साहित्यम्

कक्षा - शास्त्री

सत्रम् - प्रथमसत्रम्

पत्रम् – M.C.2

इकाई	पाठ्यांशः (विषयवस्तु)	अधिगम-परिणामः	क्रेडिट	घण्टाः	अङ्काः
1.	नीतिशतकम् १-५० श्लोकाः	<ul style="list-style-type: none"> अज्ञविज्ञयोः स्वरूपज्ञानपुरस्सरं विद्यामहत्त्वं ज्ञातुं शक्यति । सत्सङ्गतीमानशौर्यादिगुणान् परिज्ञातुं शक्यति । अर्थनीतिराजनीतिज्ञानपुरस्सरं स्वजीवनं परिष्कर्तुं शक्यति । 	1		20
2.	नीतिशतकम् ५१-शेषभागः	<ul style="list-style-type: none"> दुर्जनमनस्विनोर्हानोपादानाभ्यां स्वचारित्र्योत्कर्षं कर्तुं प्रभविष्यति । शीलधैर्यपरोपकारादिगुणवैशिष्ट्यपूर्वकं जीवनं परिष्कर्तुं शक्यति । दैवकर्मपुण्यानां ज्ञानद्वारा स्वसमाजस्य च परिवर्तने शक्तो भविष्यति । 	1		20
3.	कुमारसम्भवम् ५ सर्गः	<ul style="list-style-type: none"> पार्वत्याः तपोवर्णनपठनेन स्वयमपि लक्ष्यं प्राप्तुं तपः कर्तुं शक्यति । पार्वत्याः त्यागेन प्रेरितः सन् लक्ष्यसिद्धये स्वयमपि त्यागाय शक्तो भविष्यति । तपस्त्यागाभ्यामभीष्टसिद्धये प्रोत्साहितो भविष्यति । 	1		20
4.	बृहदनुवादचन्द्रिका (कारकम्, विभक्तयः, विशेषणम्, अव्ययम्) समासप्रकरणम्	<ul style="list-style-type: none"> शुद्धवाक्यप्रयोगे लेखने च शक्तो भविष्यति । समासज्ञानेन काव्यानां समुचितार्थावबोधे अनुप्रयोगे च निर्भ्रान्तो भविष्यति । कारकज्ञानद्वारा समुचितवाक्यविन्यासकरणे काव्यार्थावबोधे च दक्षो भविष्यति । 	1		20
5.	आन्तरिकमूल्याङ्कनम्	<ul style="list-style-type: none"> छात्रस्य विश्वविद्यालयस्य विविधकार्यक्रमेषु भागग्रहणेन सर्वाङ्गीणविकासो भविष्यति । प्रदत्तकार्यकरणेन चिन्तनलेखनादिकौशलमर्जिष्यति । नित्यकक्षोपस्थित्या समयानुशिष्टो भविष्यति । 	1		20

श्रीलालबहादुरशास्त्रीराष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः
(केन्द्रीयविश्वविद्यालयः)

नवदेहली- 110016

सङ्कायः – साहित्य-संस्कृतिः

विभागः - साहित्यम्

कक्षा - शास्त्री

सत्रम् - 2

पत्रम् - M.C.3

इकाई	पाठ्यांशः (विषयवस्तु)	अधिगम-परिणामः	क्रेडिट	घण्टाः	अङ्काः
1.	काव्यालङ्कारसूत्राणि प्रथमाधिकरणम्	<ul style="list-style-type: none"> काव्यालङ्कारयोरन्तःसम्बन्धं काव्यप्रयोजनं ज्ञास्यति । काव्यशास्त्राधिकारिणः काव्यरीतीनाञ्च स्वरूपं ज्ञास्यति । काव्योपादानानां लोकविद्याप्रकीर्णानां विशदतया स्वरूपं ज्ञास्यति । 	1		20
2.	काव्यालङ्कारसूत्राणि तृतीयाधिकरणम्	<ul style="list-style-type: none"> गुणालङ्कारयोः स्वरूपज्ञानपुरस्सरं भेदं ज्ञास्यति । सोदाहरणं शब्दस्वरूपं ऋजुतया ज्ञास्यति । सोदाहरणं अर्थगुणस्वरूपं ऋजुतया ज्ञास्यति । 	1		20
3.	काव्यमीमांसा १-३ अध्यायाः	<ul style="list-style-type: none"> काव्यमीमांसोक्तकाव्यपरम्परां ज्ञास्यति । शास्त्रकाव्ययोर्विविधनामानि विवेचनानि ज्ञास्यति । काव्यपुरुषोत्पत्तिविषयकं ज्ञानं प्राप्स्यति । 	1		20
4.	काव्यमीमांसा ४-६ अध्यायाः	<ul style="list-style-type: none"> बुद्धिभेदानां ज्ञानपुरस्सरं शिष्यभेदान् ज्ञास्यति । व्युत्पत्तिप्रतिभाज्ञानपुरस्सरं कविभेदान् ज्ञास्यति । पदवाक्यविवेकपुरस्सरं समुचितवाक्यरचनार्थं प्रभविष्यति । 	1		20
5.	आन्तरिकमूल्याङ्कनम्	<ul style="list-style-type: none"> विश्वविद्यालयस्य विविधकार्यक्रमेषु भागग्रहणेन सर्वाङ्गीणविकासो भविष्यति । प्रदत्तकार्यकरणेन चिन्तनलेखनादिकौशलमर्जिष्यति । नित्यकक्षोपस्थित्या समयानुशिष्टो भविष्यति । 	1		20

श्रीलालबहादुरशास्त्रीराष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः

(केन्द्रीयविश्वविद्यालयः)

नवदेहली- 110016

सङ्कायः – साहित्यसंस्कृतिपीठम्

विभागः - साहित्यम्

कक्षा - शास्त्री

सत्रम् - द्वितीयम्

पत्रम् – M.C.4

इकाई	पाठ्यांशः (विषयवस्तु)	अधिगम-परिणामः	क्रेडिट	घण्टाः	अङ्काः
1.	उपजीव्यकाव्यानि महाकाव्यानि च	<ul style="list-style-type: none"> ● रामायणमहाभारतस्थप्रसिद्धानि आख्यानानि ज्ञास्यति । ● महाकाव्यलक्षणज्ञानपूर्वकं कालिदासभिरविकृतमहाकाव्यानि ज्ञास्यति । ● माघश्रीहर्षकृतमहाकाव्ये सविशेषं ज्ञातुं प्रभविष्यति । 	1		20
2.	गद्य-चम्पू-कथासाहित्यस्तोत्राणि	<ul style="list-style-type: none"> ● गद्यकाव्यपठनेन परिष्कृतभाषाप्रयोगे दक्षो भविष्यति । ● चम्पूकथासाहित्याध्यनेन काव्यसौन्दर्यपक्षेण परिचितो भविष्यति । ● स्तोत्रनिर्माणकौशलं स्तोत्राणां पठनेन भविष्यति । 	1		20
3.	दृश्यकाव्यानि, प्रकीर्णकाव्यानि (नीतिकाव्यानि उपदेशपरककाव्यानि अन्योक्तिकाव्यानि)	<ul style="list-style-type: none"> ● दृश्यकाव्यपठनेन चतुर्विधाभिनयप्रयोगसामर्थ्यमवाप्स्यति । ● नीतिकाव्यानुशीलनेन जीवनयापने परप्रबोधने च क्षमिष्यते । ● अन्योक्तिकाव्यपठनेन गूढार्थानां परिज्ञाने सामर्थ्यमर्जयिष्यति । 	1		20
4.	अर्वाचीनसाहित्यम्	<ul style="list-style-type: none"> ● अर्वाचीनसाहित्यपठनेन आलोचनासमालोचनासमीक्षादिकरणे प्रेरितो भविष्यति । ● स्वयमपि नूतनसाहित्यरचनायै प्रोत्साहितो भविष्यति । 	1		20
5.	आन्तरिकमूल्याङ्कनम्	<ul style="list-style-type: none"> ● विश्वविद्यालयस्य विविधकार्यक्रमेषु भागग्रहणेन सर्वाङ्गीणविकासो भविष्यति । ● प्रदत्तकार्यकरणेन चिन्तनलेखनादिकौशलमर्जयिष्यति । ● नित्यकक्षोपस्थित्या समयानुशिष्टो भविष्यति । 	1		20

श्रीलालबहादुरशास्त्रीराष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः

(केन्द्रीयविश्वविद्यालयः)

नवदेहली- 110016

सङ्कायः – साहित्यसंस्कृतिः

विभागः – साहित्यम्

कक्षा - शास्त्री 2

सत्रम् - 3

पत्रम् – M.C.5

इकाई	पाठ्यांशः (विषयवस्तु)	अधिगम-परिणामः	क्रेडिट	घण्टाः	अङ्काः
1.	साहित्यदर्पणः प्रथमः परिच्छेदः पूर्णः	<ul style="list-style-type: none"> काव्यात् चतुर्वर्गफलप्राप्तिज्ञानाय प्रभविष्यति । विविधकाव्यलक्षणानां मीमांसाकर्तुं प्रभविष्यति । रसगुणालंकाररीतिदोषाणां सामान्यज्ञानाय प्रभविष्यति । 	1		20
2.	साहित्यदर्पणः दशम परिच्छेदः प्रारम्भतः प्रहेलिकां यावत्	<ul style="list-style-type: none"> अलंकारलक्षणमभिगम्य पुनरुक्तवदिभासानुप्रासानां ज्ञानमर्जिष्यति । वक्रोक्तिभाषासमश्लेषालंकाराणां ज्ञानमर्जिष्यति । चित्रकाव्यज्ञानपुरस्सरं प्रहेलिकायाः ज्ञानमर्जिष्यति । 	1		20
3.	उपमातः निदर्शनापर्यन्तम्	<ul style="list-style-type: none"> उपमारूपकपरिणामसन्देहालंकाराणां ज्ञाने अनुप्रयोगे च शक्तो भविष्यति । भ्रान्तिमानोल्लेखापह्नुतिनिश्चयोत्प्रेक्षानां ज्ञाने अनुप्रयोगे च शक्तो भविष्यति । अतिशयोक्तितुल्ययोगितादीपकप्रतिवस्तूपमादृष्टान्तनिदर्शनानां ज्ञाने अनुप्रयोगे च शक्तो भविष्यति । 	1		20
4.	व्यतिरेकतः समाप्तिपर्यन्तम्	<ul style="list-style-type: none"> व्यतिरेकसहोक्तिविनोक्तिसमासोक्तिपरिकराणां ज्ञाने अनुप्रयोगे च शक्तो भविष्यति । श्लेषाप्रस्तुतप्रशंसाव्याजस्तुतिपर्यायोक्त्यर्थान्तरन्यासानामनुप्रयोगे ज्ञाने च शक्तो भविष्यति । काव्यलिङ्गानुमानहेत्वनुकूलप्रभृतीनां ज्ञाने अनुप्रयोगे च शक्तो भविष्यति । 	1		20
5.	आन्तरिकमूल्याङ्कनम्	<ul style="list-style-type: none"> विश्वविद्यालयस्य विविधकार्यक्रमेषु भागग्रहणेन सर्वाङ्गीणविकासो भविष्यति । प्रदत्तकार्यकरणेन चिन्तनलेखनादिकौशलमर्जिष्यति । नित्यकक्षोपस्थित्या समयानुशिष्टो भविष्यति । 			20

श्रीलालबहादुरशास्त्रीराष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः

(केन्द्रीयविश्वविद्यालयः)

नवदेहली- 110016

सङ्कायः – साहित्य-संस्कृतिः

विभागः - साहित्यम्

कक्षा - शास्त्री द्वितीयवर्षः

सत्रम् - 3

पत्रम् – M.C 6

इकाई	पाठ्यांशः (विषयवस्तु)	अधिगम-परिणामः	क्रेडिट	घण्टाः	अङ्काः
1.	शिवराजविजयः प्रथमद्वितीयनिश्वासौ	<ul style="list-style-type: none"> संस्कृतगद्यसाहित्यस्य नवीनविद्यायाः ज्ञानमनेन भविष्यति । अनेन कारणेन भारतस्य सांस्कृतिकचेतनायाः परिचयः अवबोधश्च भविष्यति । क्षत्रपतिशिवराजस्य कर्तृत्वविषयस्य राष्ट्रप्रेमविषयस्य च ज्ञानमनेन भविष्यति । 	1		20
2.	शिवराजविजयः तृतीयचतुर्थनिश्वासौ	<ul style="list-style-type: none"> मराठासाम्राज्यस्य राष्ट्रं प्रति अवदानज्ञानमनेन भविष्यति । अष्टादशशताब्द्याः साम्राजिकपरिस्थितेः परिचयो अनेन भविष्यति । अनेन काव्ये छात्रेषु राष्ट्रभक्तिभावो भविष्यति । 	1		20
3.	शुकनासोपदेशः	<ul style="list-style-type: none"> नित्यानित्यविवेकपुरस्सरं जीवने विनम्रादिसद्गुणान् आत्मसात्कर्तुं प्रभविष्यति । जीवने ज्येष्ठैस्सह कनिष्ठैस्सह कथं व्यवहर्तव्यमिति व्यवहारज्ञानाय प्रभविष्यन्ति । गद्यकाव्यरचनायै प्रभविष्यन्ति । 	1		20
4.	बृहदनुवादचन्द्रिका क्रियाप्रकरणम् कृदन्तप्रकरणम् तद्धितप्रकरणम् स्त्रीप्रत्ययप्रकरणम्	<ul style="list-style-type: none"> शुद्धकाव्यप्रयोगे लेखने च दक्षो भविष्यति । प्रकृतिप्रत्ययकृतव्यञ्जनावबोधाय शक्तो भविष्यति । सामान्यार्थावबोधने व्यङ्ग्यार्थावबोधने च शक्तो भविष्यति । 	1		20
5.	आन्तरिकमूल्याङ्कनम्	<ul style="list-style-type: none"> विश्वविद्यालयस्य विविधकार्यक्रमेषु भागग्रहणेन सर्वाङ्गीणविकासो भविष्यति । प्रदत्तकार्यकरणेन चिन्तनलेखनादिकौशलमर्जिष्यति । नित्यकक्षोपस्थित्या समयानुशिष्टो भविष्यति । 			20

श्रीलालबहादुरशास्त्रीराष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः

(केन्द्रीयविश्वविद्यालयः)

नवदेहली- 110016

सङ्कायः – साहितयसंस्कृतिः

विभागः - साहित्यम्

कक्षा – शास्त्री द्वितीयवर्षः

सत्रम् - 3

पत्रम् – M.C.7

इकाई	पाठ्यांशः (विषयवस्तु)	अधिगम-परिणामः	क्रेडिट	घण्टाः	अङ्काः
1.	किरातार्जुनीयम् १-२५ श्लोकाः	<ul style="list-style-type: none"> छात्रः राजकार्येषु नियुक्तगुप्तचराणां कर्तव्येन परिचितो भविष्यति । नृपामात्याभ्यां कथमिष्टसिद्धिरित्यनेन ज्ञास्यन्ति । दुर्योधनस्य जनकल्याणयोजनाज्ञानपुरस्सरं नीतिनामनुप्रयोगो प्रभविष्यति ।	1		20
2.	शिष्टो भागः	<ul style="list-style-type: none"> मायाविषु कथं व्यवहर्तव्यमेतेन परिचितो भविष्यति । अवन्ध्यकोपस्य जनस्य सर्वो वश्यः इत्यनेन ज्ञास्यति । मानिनां पराभवोऽपि उत्सव एव इत्येतेन ज्ञास्यति ।	1		20
3.	शिशुपालवधम् १-४० श्लोकाः	<ul style="list-style-type: none"> अभ्यागतस्वागतं कथं करणीयमिति अनेन ज्ञास्यति । महापुरुषदर्शनं कालत्रयेऽपि नृणां पवित्रतां गमयति इत्येतेन ज्ञास्यति । भगवतः विष्णोः पूर्वावतारद्वयलीलया परिचितो भविष्यति ।	1		20
4.	शिष्टो भागः	<ul style="list-style-type: none"> स्वकल्याणविषये न केनापि तृप्यते इत्यनेन प्रसङ्गेन ज्ञास्यति । अभिमानितः सदाहङ्कारमात्रधनान्विताः भवन्ति इत्यनेन प्रसङ्गेन ज्ञास्यति ।	1		20
5.	आन्तरिकमूल्याङ्कनम्	<ul style="list-style-type: none"> विश्वविद्यालयस्य विविधकार्यक्रमेषु भागग्रहणेन सर्वाङ्गीणविकासो भविष्यति । प्रदत्तकार्यकरणेन चिन्तनलेखनादिकौशलमर्जिष्यति । नित्यकक्षोपस्थित्या समयानुशिष्टो भविष्यति ।			20

श्रीलालबहादुरशास्त्रीराष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः
(केन्द्रीयविश्वविद्यालयः)

नवदेहली- 110016

सङ्कायः – साहित्यसंस्कृतिः

विभागः – साहित्यम्

कक्षा – शास्त्री द्वितीयवर्षः

सत्रम् - 4

पत्रम् – M.C.8

इकाई	पाठ्यांशः (विषयवस्तु)	अधिगम-परिणामः	क्रेडिट	घण्टाः	अङ्काः
1.	साहित्यदर्पणः षष्ठपरिच्छेदः प्रारम्भतः अर्थोपक्षेपकं यावत्	<ul style="list-style-type: none"> अभिनयरूपकोपरूपकानां भेदान् नाटकपूर्वङ्गनान्दीप्रस्तावनानां लक्षणञ्च ज्ञास्यत्यथ च तदनुप्रयोगञ्च करिष्यते। नान्द्यनन्तरेतिकर्तव्यतां ज्ञास्यति, अर्थोपक्षेपकान् भारतीवृत्तिं प्रस्तावनाभेदांश्च ज्ञास्यति । 	1		20
2.	ततः सन्धिनिरूपणं यावत्	<ul style="list-style-type: none"> अर्थप्रकृतयः ज्ञास्यन्ति तदनुप्रयोगञ्च करिष्यते । कार्यावस्थाः ज्ञास्यन्ति तदनुप्रयोगञ्च करिष्यते । सभेदं सन्धिं ज्ञास्यन्ति तदनुप्रयोगञ्च करिष्यते । 	1		20
3.	शिष्टो भागः	<ul style="list-style-type: none"> नाट्योक्तिनाट्यालङ्कारान् ज्ञास्यन्ति तदनुप्रयोगञ्च करिष्यते । प्रकरणादिरूपकाणि नाटिकाद्युटरूपकाणि च ज्ञास्यन्ति तदनुप्रयोगञ्च करिष्यते । श्रव्यकाव्यानि ज्ञास्यन्ति तदनुप्रयोगञ्च करिष्यते । 	1		20
4.	काव्यालङ्कारः (भामहस्य) प्रथमपरिच्छेदः	<ul style="list-style-type: none"> काव्यस्य लक्षणप्रयोजनहेतूनां स्वरूपं विशदतया ज्ञास्यन्ति । काव्यभेदान् रीतीश्च सविशेषं ज्ञास्यति । दोषगुणालङ्कारस्वरूपं विशदतया ज्ञास्यन्ति । 	1		20
5.	आन्तरिकमूल्याङ्कनम्	<ul style="list-style-type: none"> विश्वविद्यालयस्य विविधकार्यक्रमेषु भागग्रहणेन सर्वाङ्गीणविकासो भविष्यति । प्रदत्तकार्यकरणेन चिन्तनलेखनादिकौशलमर्जिष्यति । नित्यकक्षोपस्थित्या समयानुशिष्टो भविष्यति । 			20

श्रीलालबहादुरशास्त्रीराष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः
(केन्द्रीयविश्वविद्यालयः)

नवदेहली- 110016

सङ्कायः – साहित्य-संस्कृतिः

विभागः – साहित्यम्

कक्षा – शास्त्री द्वितीयवर्षः

सत्रम् - 4

पत्रम् – M.C.9

इकाई	पाठ्यांशः (विषयवस्तु)	अधिगम-परिणामः	क्रेडिट	घण्टाः	अङ्काः
1.	अभिज्ञानशाकुन्तलम् १- २ अङ्कौ	<ul style="list-style-type: none"> छात्राः प्रस्तावनाज्ञानपुरस्सरं तपोवनप्रवेशनियमान् ज्ञास्यन्ति । मृगयालाभज्ञानपुरस्सरं मुनिवचनानुपालनं करणीयमिति ज्ञास्यन्ति । सरसनाटकप्रयोगस्य निर्माणस्य च प्रतिभोत्कर्षोऽनेन भविष्यति । 	1		20
2.	३-४ अङ्कौ	<ul style="list-style-type: none"> विष्कम्भकज्ञानपुरस्सरं संयोगश्रृङ्गारस्य रुचिरतया प्रयोगज्ञानमनेन भविष्यति । अभ्युदयकारिणां नववधूपदेशानां ज्ञानमनेन भविष्यति । सरसनाटकप्रयोगस्य निर्माणस्य च प्रतिभोत्कर्षोऽनेन भविष्यति । 	1		20
3.	५ अङ्कः	<ul style="list-style-type: none"> राज्ञः कर्तव्यानां ज्ञानमनेन भविष्यति । जितेन्द्रियपुरुषस्य ज्ञानेन अस्माभिश्च जितेन्द्रियेण भाव्यमिति ज्ञास्यन्ति । सरसनाटकप्रयोगस्य निर्माणस्य च प्रतिभोत्कर्षोऽनेन भविष्यति । 	1		20
4.	६-७ अङ्कौ	<ul style="list-style-type: none"> प्रवेशकज्ञानपुरस्सरं क्षोभात् स्वं महिमानं जनः प्रतिपद्यते इति ज्ञास्यन्ति । सौभाग्यात् सर्वाभिष्टसिद्धिः भवतीति अत्रत्येन प्रसङ्गेन ज्ञास्यन्ति । सरसनाटकप्रयोगस्य निर्माणस्य च प्रतिभोत्कर्षोऽनेन भविष्यति । 	1		20
5.	आन्तरिकमूल्याङ्कनम्	<ul style="list-style-type: none"> विश्वविद्यालयस्य विविधकार्यक्रमेषु भागग्रहणेन सर्वाङ्गीणविकासो भविष्यति । प्रदत्तकार्यकरणेन चिन्तनलेखनादिकौशलमर्जिष्यति । नित्यकक्षोपस्थित्या समयानुशिष्टो भविष्यति । 			20

श्रीलालबहादुरशास्त्रीराष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः

(केन्द्रीयविश्वविद्यालयः)

नवदेहली- 110016

सङ्कायः – साहित्यसंस्कृतिः

विभागः – साहित्यम्

कक्षा – शास्त्री द्वितीयवर्षः

सत्रम् - 4

पत्रम् – M.C.10

इकाई	पाठ्यांशः (विषयवस्तु)	अधिगम-परिणामः	क्रेडिट	घण्टाः	अङ्काः
1.	साहित्यदर्पणः सप्तमपरिच्छेदः प्रारम्भतः वाक्यदोषं यावत्	<ul style="list-style-type: none"> दोषसामान्यलक्षणं ज्ञात्वा सभेदं पददोषान् ज्ञास्यति । सभेदं वाक्यदोषान् ज्ञास्यति । अन्यत्रविहितदोषान्वेषणाय दोषरहितकाव्यकरणाय च प्रेरितो भविष्यति । 	1		20
2.	शिष्टो भागः	<ul style="list-style-type: none"> अर्थरसदोषान् सविशेषं ज्ञास्यति । दोषाणां नित्यानित्यव्यवस्थां सविशेषं ज्ञास्यति । अन्यत्रविहितदोषान्वेषणाय दोषरहितकाव्यकरणाय च प्रेरितो भविष्यति । 	1		20
3.	अष्टमपरिच्छेदः	<ul style="list-style-type: none"> गुणसामान्यलक्षणं ज्ञात्वा माधुर्यौजप्रसादान् विशदतया ज्ञास्यन्ति । चिरन्तनोक्तश्लेषादिगुणानां माधुर्यादिगुणत्रयेऽन्तर्भावं ज्ञास्यन्ति । अन्यत्रप्रयुक्तगुणस्वरूपपरिज्ञानाय रसानुगुणगुणप्रयोगाय च प्रेरितो भविष्यति । 	1		20
4.	नवमपरिच्छेदः	<ul style="list-style-type: none"> रीतिसामान्यलक्षणं ज्ञात्वा वैदर्भीरीतिं ज्ञास्यन्ति । गौडीपाञ्चालीलाटीरीतिन् सविशेषं ज्ञास्यन्ति । अन्यत्रप्रयुक्तरीतिस्वरूपपरिज्ञानाय रसानुगुणरीतिप्रयोगाय च प्रेरितो भविष्यति । 	1		20
5.	आन्तरिकमूल्याङ्कनम्	<ul style="list-style-type: none"> विश्वविद्यालयस्य विविधकार्यक्रमेषु भागग्रहणेन सर्वाङ्गीणविकासो भविष्यति । प्रदत्तकार्यकरणेन चिन्तनलेखनादिकौशलमर्जिष्यति । नित्यकक्षोपस्थित्या समयानुशिष्टो भविष्यति । 			20

श्रीलालबहादुरशास्त्रीराष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः

(केन्द्रीयविश्वविद्यालयः)

नवदेहली- 110016

सङ्कायः - साहित्यसंस्कृतिसङ्कायः

विभागः - साहित्यम्

कक्षा - शास्त्री III

सत्रम् - 5

पत्रम् - M.C. 11

इकाई	पाठ्यांशः (विषयवस्तु)	अधिगम-परिणामः	क्रेडिट	घण्टाः	अङ्काः
1.	साहित्यदर्पणः द्वितीयपरिच्छेदः प्रारम्भतः अभिधानरूपणं यावत्	<ul style="list-style-type: none"> छात्राः पदवाक्यमहावाक्यलक्षणं विशदतया ज्ञास्यन्ति। अर्थत्रैविध्यं ज्ञानपुरस्सरं सविशेषम् अभिधावृत्तिं ज्ञास्यन्ति। अशुद्धवाक्यपरिज्ञानाय शुद्धपदवाक्यप्रयोगाय च प्रभविष्यन्ति। 	1		20
2.	शिष्टो भागः	<ul style="list-style-type: none"> सभेदं लक्षणावृत्तिं विशदतया ज्ञास्यन्ति। सभेदं व्यञ्जनावृत्तिं तात्पर्यवृत्तिञ्च ज्ञास्यन्ति। अन्यत्रप्रयुक्तवाच्यलक्ष्यव्यङ्ग्यार्थपरिज्ञानाय तदर्थानां प्रयोगाय च प्रभविष्यन्ति। 	1		20
3.	तृतीयपरिच्छेदः प्रारम्भतः नायकभेदपर्यन्तम्	<ul style="list-style-type: none"> रसस्वरूपं विशदतया ज्ञास्यन्ति। सविशेषं नायकान् ज्ञास्यन्ति। रसस्वरूपं बोधनायकाव्यान्तरस्थनायकप्रकृतिपरिज्ञानाय च प्रभविष्यन्ति। 	1		20
4.	शिष्टो भागः	<ul style="list-style-type: none"> नायिका-प्रतिनायक-विभावानुभावव्यभिचारिणः सविशदं ज्ञास्यन्ति। नवरसान् भावरसाभासादिसातान् च सविशदं ज्ञास्यन्ति। काव्यान्तरस्थविभावानुभावादिपरिज्ञानाय शृङ्गारादिरसपरिज्ञानाय च प्रभविष्यन्ति। 	1		20
5.	आन्तरिकमूल्याङ्कनम्	<ul style="list-style-type: none"> विश्वविद्यालयस्य विविधकार्यक्रमेषु भागग्रहणेन सर्वाङ्गीणविकासो भविष्यति। प्रदत्तकार्यकरणेन चिन्तनलेखनवाचारदिकौशलमार्जिष्यति। नित्यकक्षोपस्थित्या समयानुशिष्टो भविष्यति। 			20

श्रीलालबहादुरशास्त्रीराष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः

(केन्द्रीयविश्वविद्यालयः)

नवदेहली- 110016

सङ्कायः – साहित्यसंस्कृतिसङ्कायः

विभागः - साहित्यम्

कक्षा – शास्त्री III

सत्रम् - 5

पत्रम् - M.C. 12

इकाई	पाठ्यांशः (विषयवस्तु)	अधिगम-परिणामः	क्रेडिट	घण्टाः	अङ्काः
			5		100
1.	मृच्छकटिकम् 1-3 अङ्काः	<ul style="list-style-type: none"> सर्वेषां दुःखानां मूलं दारिद्र्यं तथा पुरुषेषु न्यासा निक्षिप्यन्ते न पुनर्गोहेषु इति ज्ञानं प्रमाङ्केन भविष्यति। शरणागतरक्षणं कर्तव्यं तथा आत्मबलं ज्ञात्वा किमपिकरणीयमिति द्वितीयाङ्केन ज्ञास्यति। विषमावस्थयामपि धर्मपन्थानं त्यक्तव्यं इति तृतीयाङ्केन ज्ञास्यति। 	1		20
2.	4-6 अङ्काः	<ul style="list-style-type: none"> गुणेषु यत्नः पुरुषेण कार्यः तथा विपत्तिमिश्रस्य सादृश्यं करणीयमिति चतुर्थाङ्केन ज्ञास्यति। परद्रव्येषु लोभः न करणीयः इति पञ्चमाङ्केन ज्ञास्यति। शरणागतरक्षणं नूनं करणीयमिति षष्ठाङ्केन ज्ञास्यति। 	1		20
3.	7,8 अङ्कौ	<ul style="list-style-type: none"> भाग्यवशात् पौरुषाच्च अभीष्टसिद्धिरिति सप्तमाङ्केन ज्ञास्यति। धर्माधर्मनियमात् कुकार्यं न जातुचिदाचरणीयमिति अष्टमाङ्केन ज्ञास्यति। उपकारिणः प्रत्युपकारः सदा करणीयः इत्यपि अष्टमाङ्केन ज्ञास्यति। 	1		20
4.	9,10 अङ्कौ	<ul style="list-style-type: none"> द्यौर्मन्यात् महीपालाः कृपणां दशां गच्छन्तीति नवमाङ्केन ज्ञास्यति। पुरुषभाग्यानामचिन्त्याः खलु व्यापाराः इति दशमाङ्केन ज्ञास्यति। सर्वत्रार्जवं शोभते तथा कृतापरार्द्धं शत्रुरपि उपकारदृतः कर्तव्यः इति ज्ञास्यति। 	1		20
5.	आन्तरिकमूल्याङ्कनम्	<ul style="list-style-type: none"> विश्वविद्यालयस्य विविधकार्यक्रमेषु भागग्रहणेन सर्वाङ्गीणविकासो भविष्यति। प्रदत्तकार्यकरणेन चिन्तनलेखनवाचारदिकौशलमर्जिष्यति। नित्यकक्षोपस्थित्या समयानुशिष्टो भविष्यति। 			20

श्रीलालबहादुरशास्त्रीराष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः

(केन्द्रीयविश्वविद्यालयः)

नवदेहली- 110016

सङ्कायः – साहित्यसंस्कृतिसङ्कायः

विभागः - साहित्यम्

कक्षा – शास्त्री III

सत्रम् - 5

पत्रम् – M.C. 13

इकाई	पाठ्यांशः (विषयवस्तु)	अधिगम-परिणामः	क्रेडिट	घण्टाः	अङ्काः
			5		100
1.	हर्षचरितम् - प्रथमोच्छवासः	<ul style="list-style-type: none"> हर्षचरितपठनेन कुकविनिन्दा-काव्यस्वरूपमाख्यायिकास्वरूपाणां ज्ञानं करिष्यति। प्रथमाङ्कनरूपितबाणभट्टीयवात्स्यायनकुलवर्णनज्ञानेन ऐतिहासिकज्ञानं वर्णनकौशलञ्च प्राप्स्यति। सरस्वतीसावित्र्योः धरातलावतीर्णस्य कथाज्ञानं कर्तुं शक्यति। 	1		20
2.	हर्षचरितम् – द्वितीयोच्छवासः	<ul style="list-style-type: none"> बाणभट्टीयदेशवर्णान्तर्गतग्राम्यवर्णनं प्रीतिकूटवर्णनञ्च अधिगमिष्यति। षष्ठशताब्दोत्तरभारतस्य ऐतिहासिकाध्ययनकरणे प्रेरितो भविष्यति। सम्राजः हर्षस्य वर्णनेन तात्कालिकभारतस्य ज्ञानमर्जयिष्यति। 	1		20
3.	मथुरानाथशास्त्री, जानकीवल्लभशास्त्री, बटुकनाथशास्त्री	<ul style="list-style-type: none"> मथुरानाथशास्त्रिणः कृतित्व-व्यक्तित्वविकासेन परिचितो भविष्यति। जानकीवल्लभशास्त्रिणः कृतित्व-व्यक्तित्वसमीक्षकत्वज्ञानेन परिचितो भविष्यति। बटुकनाथशास्त्रीवर्यस्य पाण्डित्य-कृतित्वव्यक्तित्वज्ञानेन विदितो भविष्यति। 	1		20
4.	जगन्नाथपाठकः, राजेन्द्रमिश्रः, राधावल्लभत्रिपाठी	<ul style="list-style-type: none"> जगन्नाथपाठकवर्यस्य टीकासाहित्य-कृतिसाहित्येन परिचितो भविष्यति। राजेन्द्रमिश्रस्य कृतित्वाध्ययनेन नूतनां दृष्टिं लेखनकलां च प्राप्स्यति। राधावल्लभत्रिपाठिनो व्यक्तित्वकृतित्वसमीक्षकत्वेन च प्रेरितो भविष्यति नूतनचिन्तनशैलीं चाधिगमिष्यति। 	1		20
5.	आन्तरिकमूल्याङ्कनम्	<ul style="list-style-type: none"> विश्वविद्यालयस्य विविधकार्यक्रमेषु भागग्रहणेन सर्वाङ्गीणविकासो भविष्यति। प्रदत्तकार्यकरणेन चिन्तनलेखनवाचारदिकौशलमर्जयिष्यति। नित्यकक्षोपस्थित्या समयानुशिष्टो भविष्यति। 			20

श्रीलालबहादुरशास्त्रीराष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः

(केन्द्रीयविश्वविद्यालयः)

नवदेहली- 110016

सङ्कायः – साहित्यसंस्कृतिसङ्कायः

विभागः - साहित्यम्

कक्षा – शास्त्री III

सत्रम् - 6

पत्रम् – M.C. 14

इकाई	पाठ्यांशः (विषयवस्तु)	अधिगम-परिणामः	क्रेडिट	घण्टाः	अङ्काः
			5		100
1.	साहित्यदर्पणस्य चतुर्थः परिच्छेदः	<ul style="list-style-type: none"> ध्वनिकाव्यस्य भेदद्वयं सोदाहरणं ज्ञास्यति। गुणीभूतव्यङ्ग्यस्य अष्टौ भेदान सोदाहरणं ज्ञातुं प्रभविष्यति। काव्यस्य तृतीयभेदस्य चित्रकाव्यस्य खण्डनं ज्ञातुं शक्यति। 	1		20
2.	पञ्चमः परिच्छेदः	<ul style="list-style-type: none"> व्यञ्जनावृत्तिसमस्तस्वरूपं निर्भ्रान्तं ज्ञास्यते। व्यञ्जनाविरोधिसमस्तमतानां युक्तिपूर्वकं खण्डनविधिं ज्ञास्यति। तदङ्गतया अभिहितान्वयवादं तात्पर्यवृत्तिज्ञानपूर्वकं बोद्धुं शक्यति। 	1		20
3.	रत्नावली – 1,2 अङ्कौ	<ul style="list-style-type: none"> कौशाम्ब्यां मदनमहोत्सवसमारोहेन तत्रत्यसंस्कृतिसभ्यतासमरसतादिकं ज्ञास्यति। उदयनचरितपठनपूर्वकम् उदयनकथाविषयकं समस्तसाहित्यमधिगन्तुं शक्यति। ज्योतिषशास्त्रशकुनशास्त्रादिकं सप्रयोगम् एकत्र घटितं द्रष्टुं शक्यति। 	1		20
4.	रत्नावली – 3,4 अङ्कौ	<ul style="list-style-type: none"> नाट्यशास्त्रीयतत्त्वबुद्ध्या विषयवस्तुं समीक्षितुं शक्यति। यौगन्धरायणस्य राष्ट्रभक्तिज्ञानेन तत्कृतकार्यसामर्थ्येन प्रोत्साहितो भविष्यति। रत्नावलीपठनेन विभिन्नस्तरेषु अभिनयकौशलकलायां दक्षो भविष्यति। 	1		20
5.	आन्तरिकमूल्याङ्कनम्	<ul style="list-style-type: none"> विश्वविद्यालयस्य विविधकार्यक्रमेषु भागग्रहणेन सर्वाङ्गीणविकासो भविष्यति। प्रदत्तकार्यकरणेन चिन्तनलेखनवाचारदिकौशलमर्जिष्यति। नित्यकक्षोपस्थित्या समयानुशिष्टो भविष्यति। 			20

श्रीलालबहादुरशास्त्रीराष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः

(केन्द्रीयविश्वविद्यालयः)

नवदेहली- 110016

सङ्कायः – साहित्यसंस्कृतिसङ्कायः

विभागः - साहित्यम्

कक्षा – शास्त्री III

सत्रम् - 6

पत्रम् – M.C. 15

इकाई	पाठ्यांशः (विषयवस्तु)	अधिगम-परिणामः	क्रेडिट	घण्टाः	अङ्काः
			5		100
1.	पूर्वमेघः, प्रारम्भतः अर्धभागं यावत्	<ul style="list-style-type: none"> यक्षशाप धमसंरचनामेघवंशवर्णनपरस्सरं रामगरिस्वरूपं ज्ञातुं प्रभविष्यति। राजहंस-मालवाप्रान्तवर्णनज्ञानपूर्वकम् आम्रकूट नर्मदारेदादि वर्णनं कर्तुं प्रभविष्यति। दशार्ण-विदिशा-उज्जयिनीनगरीवैभवज्ञानं करिष्यति। 	1		20
2.	ततः समाप्तिं यावत्	<ul style="list-style-type: none"> उज्जयिन्याः वास्तुकलां स्थापत्यकलां समृद्धिसौभाग्यं च ज्ञातुं पारयिष्यति। देवगिरि-चर्मव्वती-सरस्वतीप्रभृतिनदीपर्वतानां ज्ञानपूर्वकं मेघस्य तुलनात्मकस्वरूपं ज्ञास्यति। क्रौञ्चकैलासक्रीडाशैलानां ज्ञानपरस्सरं हरिद्वारस्य कनखलक्षेत्रं वर्णयितुं शक्यति। 	1		20
3.	उत्तरमेघः प्रारम्भतः अर्धभागं यावत्	<ul style="list-style-type: none"> अलकायाः दिव्यप्रासादवर्णनज्ञानपरस्सरं तत्रत्यानां संस्कृतिसभ्यतां ज्ञास्यति। अलकायाः वैभवज्ञानं कृत्वा यक्षगृहस्य वास्तुकलां स्थापत्यकलां च अवगमिष्यति। विरहव्याकुलायाः यक्षिण्याः मनोदशां विरहवेदनां च ज्ञात्वा संवेगान् अनुभविष्यति। 	1		20
4.	ततः समाप्तिं यावत्	<ul style="list-style-type: none"> मनोवैज्ञानिकतत्त्वानां सविशदमध्ययनं कर्तुं प्रभविष्यति। रसानु गुणं छन्दोबद्धलयपूर्वकं छन्दोगानं शिक्षिष्यति। खण्डकाव्यस्य विधां साङ्गोपाङ्गरूपेण ज्ञातुं प्रभविष्यति। 	1		20
5.	आन्तरिकमूल्याङ्कनम्	<ul style="list-style-type: none"> विश्वविद्यालयस्य विविधकार्यक्रमेषु भागग्रहणेन सर्वाङ्गीणविकासो भविष्यति। प्रदत्तकार्यकरणेन चिन्तनलेखनवाचारदिकौशलमर्जिष्यति। नित्यकक्षोपस्थित्या समयानुशिष्टो भविष्यति। 			20

श्रीलालबहादुरशास्त्रीराष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः

(केन्द्रीयविश्वविद्यालयः)

नवदेहली- 110016

सङ्कायः – साहित्यसंस्कृतिसङ्कायः

विभागः - साहित्यम्

कक्षा – शास्त्री IV

सत्रम् - 7

पत्रम् – M.C. 16

इकाई	पाठ्यांशः (विषयवस्तु)	अधिगम-परिणामः	क्रेडिट	घण्टाः	अङ्काः
			5		100
1.	काव्यप्रकाशः प्रथमोल्लासः	<ul style="list-style-type: none"> काव्यप्रयोजनज्ञानपूर्वकं काव्यकारणं ज्ञास्यति। मम्मटोक्तकाव्यपरिभाषां सयुक्तिं ज्ञातुं पारयिष्यति। काव्यस्य सोदाहरणान् समस्त भेदान् ज्ञातुं प्रभविष्यति।	1		20
2.	द्वितीयोल्लासः	<ul style="list-style-type: none"> सिद्धान्तस्थापनपुरस्सरम् अभिधावृत्तिम् अवगन्तुं शक्यति। सैद्धान्तिकरूपेण सप्रपञ्चां लक्षणावृत्तिं स्थापयितुं शक्यति। विस्तरेण व्यञ्जनावृत्तेः खण्डनमण्डनपूर्वकं विवचनां करिष्यति।	1		20
3.	तृतीयोल्लासः	<ul style="list-style-type: none"> आर्थीव्यञ्जनां सोदाहरणं ज्ञातुं प्रभविष्यति। अर्थव्यञ्जकतायां शब्दस्य सहकारितां युक्तिपूर्वकं बोधयिष्यति। उपर्युक्तविषयज्ञानाधारेण अन्यत्र अनुप्रयोगं करिष्यति।	1		20
4.	चतुर्थोल्लासः	<ul style="list-style-type: none"> लक्षणामूलध्वनिं सभेदं सोदाहरणं विस्तरेण ज्ञास्यति। अभिधामूलध्वनिं सभेदं सोदाहरणं विशदतया अवबोद्धुं शक्यति। ध्वनिप्रपञ्चं ससकलभेदं सोदाहरणं स्पष्टतया ज्ञातुं प्रभविष्यति।	1		20
5.	आन्तरिकमूल्याङ्कनम्	<ul style="list-style-type: none"> विश्वविद्यालयस्य विविधकार्यक्रमेषु भागग्रहणेन सर्वाङ्गीणविकासो भविष्यति। प्रदत्तकार्यकरणेन चिन्तनलेखनवाचारदिकौशलमर्जिष्यति। नित्यकक्षोपस्थित्या समयानुशिष्टो भविष्यति।			20

श्रीलालबहादुरशास्त्रीराष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः

(केन्द्रीयविश्वविद्यालयः)

नवदेहली- 110016

सङ्कायः – साहित्यसंस्कृतिसङ्कायः

विभागः - साहित्यम्

कक्षा – शास्त्री IV

सत्रम् - 7

पत्रम् – M.C. 17

इकाई	पाठ्यांशः (विषयवस्तु)	अधिगम-परिणामः	क्रेडिट	घण्टाः	अङ्काः
			5		100
1.	काव्यप्रकाशस्य अष्टमोल्लासः	<ul style="list-style-type: none"> गुणालङ्कारयोः स्वरूपज्ञानपूर्वकं तयोः पार्थम्यं ज्ञातुं प्रभविष्यति। वामनोक्तदशगुणानां युक्तिपूर्वकं खण्डनं ज्ञास्यति। माधुर्यादिगुणत्रयस्य सोदाहरणमाध्यमेन काव्यकवितासु अनुप्रयोक्ष्यते। 	1		20
2.	नवमोल्लासः	<ul style="list-style-type: none"> काव्ये अलङ्काराणां स्थितिं स्पष्टीकर्तुं प्रभविष्यति। शब्द-अर्थालङ्कारविवेकज्ञानपूर्वकं वक्रोक्तियमकानुप्रासचित्रालङ्कारं सोदाहरणं ज्ञास्यति। श्लेषपुनरुक्तवदाभास-अलङ्कारयोः सभेदं ज्ञानं कर्तुं शक्यति। 	1		20
3.	दशमोल्लासः प्रारम्भतः विभावनालङ्कारं यावत्	<ul style="list-style-type: none"> सादृश्यमूलकालङ्काराणां पठनपूर्वकं हिन्दीकवितादीनां समीक्षां कर्तुं शक्यति। सोदाहरणं विभावनाविशेषोक्त्यलङ्कारयोः वास्तविकमन्तरं कर्तुं प्रभविष्यति। अलङ्कारस्याध्ययनेन स्वलेखनकलां प्रवर्धयितुं शक्यति। 	1		20
4.	शिष्टो भागः	<ul style="list-style-type: none"> स्वभावोक्तिसन्देशोक्तिविनोक्तिव्याजस्तुत्यधिलङ्काराणां साम्यवैशम्यदृष्ट्या विवेचनां कर्तुं शक्यति। भ्रान्तिमत्काव्यलिङ्गस्मरणानुमानलङ्काराणां निभ्रान्तं ज्ञानं करिष्यति। एतदलङ्कारज्ञानपूर्वकं रघुवंशादिकाव्येषु समन्वयं कर्तुं शक्यति। 	1		20
5.	आन्तरिकमूल्याङ्कनम्	<ul style="list-style-type: none"> विश्वविद्यालयस्य विविधकार्यक्रमेषु भागग्रहणेन सर्वाङ्गीणविकासो भविष्यति। प्रदत्तकार्यकरणेन चिन्तनलेखनवाचारदिकौशलमर्जिष्यति। नित्यकक्षोपस्थित्या समयानुशिष्टो भविष्यति। 			20

श्रीलालबहादुरशास्त्रीराष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः

(केन्द्रीयविश्वविद्यालयः)

नवदेहली- 110016

सङ्कायः – साहित्यसंस्कृतिसङ्कायः

विभागः - साहित्यम्

कक्षा – शास्त्री IV

सत्रम् - 7

पत्रम् – M.C. 18

इकाई	पाठ्यांशः (विषयवस्तु)	अधिगम-परिणामः	क्रेडिट	घण्टाः	अङ्काः
			5		100
1.	नैषधीयचरितम् – प्रथमसर्गः प्रारम्भतः पञ्चाशतपद्यपर्यन्तम्	<ul style="list-style-type: none"> ● नलदमयन्तीप्रणयकथापठनेन उपजीव्यग्रन्थावलोकनेन प्राप्तभागो भविष्यति। ● नलस्य सर्वविद्याज्ञातृत्वपुरस्सरं नलपराक्रमज्ञानं कर्तुं शक्यति। ● नलदमयन्त्योः पारस्परिकप्रणयभावेन परिचितो भविष्यति। 	1		20
2.	शिष्टो भागः	<ul style="list-style-type: none"> ● नलस्य वियोगावस्थां सम्यक् अध्येतुं शक्यति। ● राज्ञो नलस्य उत्तमश्रेणीकानां सैन्धवानां वर्णनेन वापिकलाज्ञानं करिष्यति। ● हंसमाध्यमेन नलबोधितसन्देशं ज्ञातुमुत्कण्ठिष्यते। 	1		20
3.	नैषधीयचरितम् – द्वितीयसर्गः प्रारम्भतः पञ्चाशतपद्यपर्यन्तम्	<ul style="list-style-type: none"> ● हंससमर्थितराजमृगायाः वर्णनं ज्ञास्यति। ● हंसोक्तदमयन्तीवर्णनेन तत्सौन्दर्यवर्णनं ज्ञातुं प्रभविष्यति। ● नलवर्णितां दमयन्तीविरहाकुलस्वावस्थां ज्ञातुं क्षमो भविष्यति। 	1		20
4.	शिष्टो भागः	<ul style="list-style-type: none"> ● हंसस्य कुण्डिनपुरयात्रानिरूपणं कर्तुं शक्यति। ● कुण्डिनपुरवर्णनपूर्वकं तत्रत्यभवानां प्रासादानाम् उपवनानाञ्च ज्ञानं करिष्यति। ● प्रथमद्वितीयसर्गस्थपद्यानां व्याकरणकोशदर्शनाङ्गुलकारादिटिप्पण्या व्याख्यां कर्तुं प्रभविष्यति। 	1		20
5.	आन्तरिकमूल्याङ्कनम्	<ul style="list-style-type: none"> ● विश्वविद्यालयस्य विविधकार्यक्रमेषु भागग्रहणेन सर्वाङ्गीणविकासो भविष्यति। ● प्रदत्तकार्यकरणेन चिन्तनलेखनवाचारदिकौशलमर्जिष्यति। ● नित्यकक्षोपस्थित्या समयानुशिष्टो भविष्यति। 			20

श्रीलालबहादुरशास्त्रीराष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः

(केन्द्रीयविश्वविद्यालयः)

नवदेहली- 110016

सङ्कायः – साहित्यसंस्कृतिसङ्कायः

विभागः - साहित्यम्

कक्षा – शास्त्री IV

सत्रम् - 8

पत्रम् – M.C. 19

इकाई	पाठ्यांशः (विषयवस्तु)	अधिगम-परिणामः	क्रेडिट	घण्टाः	अङ्काः
			5		100
1.	उत्तररामचरितस्य 1,2 अङ्कौ	<ul style="list-style-type: none"> सीतापवादं मातृणां ऋष्यशृङ्गगमनं वसिष्ठसन्देशं च अधिगमिष्यति। सीतानिर्वासनवृत्तज्ञानेन आत्रेयीवासन्त्योः संवादवार्ताकौशलं ज्ञास्यति। लवकुशयोः कृते आन्वीक्षिकीत्रयीवार्तादण्डनीतीनामुपदेशम् अगस्त्याश्रमवर्णनञ्च ज्ञास्यति। 	1		20
2.	3,4 अङ्कौ	<ul style="list-style-type: none"> रामस्यमनोदशाज्ञानेन तस्य परमकारुणिकभावमधिगन्तुम् अनुभवितुं शक्यति। तमसामुरलयोः संवादेन तत्रत्यसमस्तधारायाः अनुभवं कर्तुं शक्यति। आगतानां पद्यानां सविशेषं गायनपुरस्सरं व्याख्यां कर्तुं क्षमिष्यते। 	1		20
3.	5,6 अङ्कौ	<ul style="list-style-type: none"> लवकुशयोः युद्धकौशलादीनां परम्पराक्रमतादिमाकलयितुं शक्यति। लवकुशसुमन्त्रसंवादं ज्ञातुं शक्यति। जन्मना प्राप्तस्त्राणां शस्त्राणामनुप्रयोगे लवकुशयोः दाक्ष्यं द्रष्टुं प्रभविष्यति। 	1		20
4.	7 अङ्कः	<ul style="list-style-type: none"> श्रीरामलवकुशयोः संवादज्ञानेन लवकुशपरिज्ञानं ज्ञास्यति। नाटकस्य सुखान्तमूलकत्वम् आनन्ददायकत्वञ्च ज्ञातुं समर्थो भविष्यति। एतन्नाटकपठनेन सहृदयत्वं विषयपटुत्वं सूक्ष्मबुद्धिमत्त्वं च अर्जयिष्यति। 	1		20
5.	आन्तरिकमूल्याङ्कनम्	<ul style="list-style-type: none"> विश्वविद्यालयस्य विविधकार्यक्रमेषु भागग्रहणेन सर्वाङ्गीणविकासो भविष्यति। प्रदत्तकार्यकरणेन चिन्तनलेखनवाचारदिकौशलमर्जयिष्यति। नित्यकक्षोपस्थित्या समयानुशिष्टो भविष्यति। 			20

श्रीलालबहादुरशास्त्रीराष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः

(केन्द्रीयविश्वविद्यालयः)

नवदेहली- 110016

सङ्कायः – साहित्यसंस्कृतिसङ्कायः

विभागः - साहित्यम्

कक्षा – शास्त्री IV

सत्रम् - 8

पत्रम् – M.C. 20

इकाई	पाठ्यांशः (विषयवस्तु)	अधिगम-परिणामः	क्रेडिट	घण्टाः	अङ्काः
			5		100
1.	ध्वन्यालोकः प्रथमोद्योतः	<ul style="list-style-type: none"> ● ग्रन्थप्रयोजनपूर्वकं ध्वनिविरोधिमतत्रयमध्येतुं शक्यति। ● ध्वनिसिद्धान्तस्थापनं भूमिकासहितमवधारयितुं शक्यति। ● भक्तिध्वन्योरेकत्वनिषेधमालोचयितुं प्रभविष्यति। 	1		20
2.	द्वितीयोद्योतः – अलङ्कारसन्निवेशन व्यवस्थां यावत्, का. 17	<ul style="list-style-type: none"> ● अभिधा लक्षणामूलध्वनिज्ञानपुरस्सरं रसाद्यलङ्कारविषयं ज्ञास्यति। ● रसाङ्गतया रूपकाद्यलङ्कारवर्गस्य विनिवेशनं ज्ञातुं पारयिष्यति। ● अलङ्कारध्वनिं सविशदं ज्ञातुं शक्यति। 	1		20
3.	अवशिष्टो भागः	<ul style="list-style-type: none"> ● ध्वनेः पदवाक्यप्रकाशरूपं बोद्धुं प्रभविष्यति। ● रसविरोधितत्त्वज्ञानपूर्वकं सुप्तिङ्वचनकारकादेः अलक्ष्यक्रमव्यङ्ग्यद्योतनं ज्ञास्यति। ● काव्यस्य द्वितीयभेदस्य गुणीभूतव्यङ्ग्यस्य ज्ञानं कर्तुं शक्यति। 	1		20
4.	चतुर्थोद्योतः	<ul style="list-style-type: none"> ● सकलभेदोपपन्नध्वनिज्ञानप्रश्रयेण कविवाणिनवत्वं ज्ञास्यति। ● प्रतिभागुणाधारेण काव्यार्थविरामाभावप्रतिपादनं ज्ञातुं शक्यति। ● उपर्युक्तध्वनिज्ञानेन महाकाव्यकथादिषु तत्त्वोन्मीलनं कर्तुं शक्यति। 	1		20
5.	आन्तरिकमूल्याङ्कनम्	<ul style="list-style-type: none"> ● विश्वविद्यालयस्य विविधकार्यक्रमेषु भागग्रहणेन सर्वाङ्गीणविकासो भविष्यति। ● प्रदत्तकार्यकरणेन चिन्तनलेखनवाचारदिकौशलमर्जिष्यति। ● नित्यकक्षोपस्थित्या समयानुशिष्टो भविष्यति। 			20

श्रीलालबहादुरशास्त्रीराष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः
(केन्द्रीयविश्वविद्यालयः)

नवदेहली- 110016

सङ्कायः - साहित्यसंस्कृतिसंकायः

विभागः - साहित्यम्

कक्षा - शास्त्री

सत्रम् - तृतीयम्

पत्रम् - प्रथमम् (M.S)

इकाई	पाठ्यांशः (विषयवस्तु) रघुवंशम् (१,२ सर्गाः)	अधिगम-परिणामः(Learning Outcome)	क्रेडिट 04	घण्टाः	अङ्काः 100
1.	१ सर्गः- (१- ४० श्लोकपर्यन्तम्)	<ul style="list-style-type: none"> रघुवंशीयराज्ञां शास्त्रानुकूलाचरणज्ञानेन रघुवंशवर्णनस्य सुन्दरतां ज्ञातुं शक्यते । दिलीपस्य शास्त्रवृद्धिप्रजापालनन्यायकारितादिगुणपूर्वकं शौर्यादिज्ञानं ज्ञास्यति । दिलीपस्य अनपत्यप्रतिबन्धकोपायं ज्ञातुं शक्यति । 	1		20
2.	शिष्टोभागः	<ul style="list-style-type: none"> सपत्नीकस्य दिलीपस्य गुर्वाश्रमगमनं गुरुशिष्यसंवादं च शास्त्रदिशा विचारयितुं ज्ञातुं प्रेरितो भविष्यति । अनपत्यभावे दिलीगतमनदशाध्ययनेन मनोवैज्ञानिकतत्वानि अधिगमिष्यति । दिलीपजिज्ञासोपशमनरतस्य गुरोः तार्किकवैज्ञानिकशास्त्रीयवृद्धि-अध्ययनं कर्तुं शक्यते । 	1		20
3.	२ सर्गः - (१-४० श्लोकपर्यन्तम्)	<ul style="list-style-type: none"> दिलीपस्य गोवंशचारणरक्षणपालनेन वैज्ञानिकरीत्या गोवंशस्य अध्ययने प्राप्तयोगी भविष्यति । रघुवंशीयपद्यानां सस्वरोच्चारणेन काव्यशास्त्रीयसौन्दर्यतत्वानि प्रदर्शयिष्यति । नन्दिनीस्वीकृतपरिक्षायां दिलीपस्य परिज्ञसाफल्येन आत्ममूल्याङ्कने सक्षमो भविष्यति । 	1		20
4.	शिष्टोभागः	<ul style="list-style-type: none"> दिलीपस्य साहसधैर्यतपोदानशुश्रुषादिगुणान् ज्ञास्यति । दिलीपस्य गुरुभक्तितत्त्वं ज्ञास्यति । वन्यपशुपर्वतवाय्वादीनां वर्णनज्ञानेन भारतस्य तत्कालीकभौगोलिकस्थितिं ज्ञातुं प्रभविष्यति । 	1		20
5.	आन्तरिकमूल्याङ्कनम्	<ul style="list-style-type: none"> विश्वविद्यालयस्य विविधकार्यक्रमेषु भग्नग्रहणेन छात्राणां सर्वाङ्गीणविकासो भविष्यति । प्रदत्तकार्यकरणेन चिन्तन-लेखन-नवाचारादिकौशलमर्जयिष्यति । नित्यकक्षोपस्थित्या समयानुशिष्टो भविष्यति । 			20

श्रीलालबहादुरशास्त्रीराष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः

(केन्द्रीयविश्वविद्यालयः)

नवदेहली- 110016

सङ्कायः - साहित्यसंस्कृतिसंकायः

विभागः - साहित्यम्

कक्षा - शास्त्री

सत्रम् - तृतीयम्

पत्रम् - द्वितीयम् (M.S)

इकाई	पाठ्यांशः (विषयवस्तु) काव्यदीपिका (सम्पूर्णा)	अधिगम-परिणामः(Learning Outcome)	क्रेडिट 4	घण्टाः	अङ्काः
1.	१,२ शिखे	<ul style="list-style-type: none"> काव्यस्वरूपं तत्स्वरूपं च ज्ञास्यति । पदवाक्यवाचकादिस्वरूपपूर्वकं शास्त्रभागं ज्ञातुं शक्यति । अभिधालक्षणव्यञ्जनेतिशब्दशक्तिज्ञाने लाभो भविष्यति । 	1		20
2.	३,४ शिखे	<ul style="list-style-type: none"> काव्यभेदपूर्कध्वनिप्रभेदज्ञाने प्राप्तावसरो भविष्यति । दृश्यश्रव्यभेदज्ञानपूर्वक-नायकाभिनयनाटकत्रोटकदृश्यकादीनां लक्षणं स्वरूपं अधिगम्यते । प्रस्तावनार्थोपक्षेपकसन्ध्यादीनां लक्षणं ज्ञास्यति प्रयोगं कर्तुं च सक्षमो भविष्यति । 	1		20
3.	५,६ शिखे	<ul style="list-style-type: none"> दोषसामान्यपठनपूर्वकतद्भेदान् ज्ञास्यति । पदवाच्यान्तरसपदांशगतदोषाणां ज्ञाने काव्यानुसन्धाने च सक्षमो भविष्यति । गुणसामान्यं ज्ञात्वा तद्विशिष्टभेदाणां सोदाहरणं ज्ञानं प्राप्स्यति । 	1		20
4.	७,८ शिखे	<ul style="list-style-type: none"> रीतिस्वरूपं ज्ञात्वा तद्भेदान्तर्गतवैदभ्यादीनां स्वरूपं ज्ञास्यति । अलङ्काराणां लक्षणपूर्वकं काव्यार्थालंकारस्थितिं रूपयितुं शक्यति । रूपकोत्प्रेक्षाव्यतिरेकप्रतिवस्तुपमाद्यलंकाराणां लक्षणं सोदाहरणं ज्ञास्यति । 	1		20
5.	आन्तरिकमूल्याङ्कनम्	<ul style="list-style-type: none"> विश्वविद्यालयस्य विविधकार्यक्रमेषु भागग्रहणेन सर्वाङ्गीनविकासो भविष्यति । प्रत्यक्षकार्यकरणेन चिन्तन-लेखन-नवाचारादिकौशलमर्जयति । नित्यकक्षोपस्थित्या समयानुशिष्ये भविष्यति । 			20

श्रीलालबहादुरशास्त्रीराष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः

(केन्द्रीयविश्वविद्यालयः)

नवदेहली- 110016

सङ्कायः - साहित्यसंस्कृतिसंकायः

विभागः - साहित्यम्

कक्षा - शास्त्री

सत्रम् - चतुर्थम्

पत्रम् - तृतीयम् (M.S)

इकाई	पाठ्यांशः (विषयवस्तु) पञ्चतन्त्रम्	अधिगम-परिणामः(Learning Outcome)	क्रेडिट 4	घण्टाः	अङ्काः 100
1.	मित्रभेदः(१-१२ कथा)	<ul style="list-style-type: none"> विमृश्य कार्यकर्तव्यता गर्वेण परमानहानिः बुद्धिमतामसादृश्यं न किञ्चिदिति शिक्षिष्यते । कार्यक्षिप्रताभावः शत्रुपराक्रमं पराभवं च ग्रहीष्यति । नीचसङ्गत्याग-कृत्याकृत्यविवेकजनमहत्त्वादिं ज्ञास्यति । 	1		20
2.	मित्रभेदः(१३-२३ कथा)	<ul style="list-style-type: none"> आपदो वलं धैर्यं सुहृद्भ्यः हितकारिभिः वचनैर्व्यवहर्तव्यमिति नीतिद्वयं जीवने आवतारयिष्यति । दैवादैवविचारबुद्धिशून्यतया उद्योगेनैव असम्भवलक्षप्राप्तिर्जायते इति ज्ञानं भवति । प्रज्ञावैभवज्ञानपूर्वकं सदसद्विवेककरणे शक्यो भविष्यति । 	1		20
3.	अपरीक्षितकारकम् (१-७ कथाः)	<ul style="list-style-type: none"> अपरीक्ष्य कार्यान्वयनात् सदा जागरूको भविष्यति । अतिलोभस्य पापपापमूलकत्वं विद्याबुद्धिरेव श्रेयत्वमाकलयितुं शक्यत । प्रज्ञावैभवज्ञानपूर्वकं सदसद्विवेककरणे शक्यो भविष्यति । 	1		20
4.	अपरीक्षितकारकम्(८-१४ कथाः)	<ul style="list-style-type: none"> अनागतचिन्तां क्रियासु चाञ्चल्यत्यागं कर्तुं शिक्षिष्यते । प्रश्नकरणस्य कलाकौशल-उचितकालादिकं च ज्ञातुमर्हो भविष्यति । सदासत्यवाक्यकारितां कर्तुं सङ्कल्पितो भविष्यति । 	1		20
5.	आन्तरिकमूल्याङ्कनम्	<ul style="list-style-type: none"> विश्वविद्यालयस्य विविधकार्यक्रमेषु भागग्रहणेन सर्वाङ्गीनविकासो भविष्यति । प्रत्यक्षकार्यकरणेन चिन्तन-लेखन-नवाचारादिकौशलमर्जयति । नित्यकक्षोपस्थित्या समयानुशिष्ये भविष्यति । 			20

श्रीलालबहादुरशास्त्रीराष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः

(केन्द्रीयविश्वविद्यालयः)

नवदेहली- 110016

सङ्कायः - साहित्यसंस्कृतिसंकायः

विभागः - साहित्यम्

कक्षा - शास्त्री

सत्रम् - चतुर्थम्

पत्रम् - चतुर्थम् (M.S)

इकाई	पाठ्यांशः (विषयवस्तु) स्वप्नवासवदत्तम्	अधिगम-परिणामः (Learning Outcome)	क्रेडिट 04	घण्टाः	अङ्काः
1.	१ अङ्कः	<ul style="list-style-type: none"> ● प्रथमाङ्काध्ययनपूर्वकं नाटकीयप्रस्तावनां स्वप्रभेदं ज्ञातुं प्रभविष्यति । ● लोकाय तपोवन-दान-त्याग-यागादीनां महत्त्वमवगन्तुं पारयिष्यते । ● धर्मशास्त्रप्रतिपादितमन्त्रिगुणानुगुणं यौगन्धरायणं समीक्षितुं शक्यति । 	1		20
2.	२,३ अङ्कौ	<ul style="list-style-type: none"> ● वासवदत्तापद्मावतीसंवादज्ञानपूर्वकं वासवदत्तायाः भूमिकां बोद्धुं शक्यति । ● उदयनमनोदशापुरज्ञानपरिज्ञानपुरस्सरं तदासक्तिभावं ज्ञस्यति । ● वासवदत्तायाः उदयनविषयकमुदात्तचरित्रं व्यवहारं च ज्ञातुं क्षमिष्यते । 	1		20
3.	४ अङ्कः	<ul style="list-style-type: none"> ● नाटकप्रणाल्यां पात्रान्तरव्यतिरिक्तविदूषकभूमिकां समालोचयितुं प्रयोतिष्यते । ● राज्ञः समग्रचरित्रस्याध्ययनं कर्तुं यत्नवान् भविष्यति । ● एतत्पठनेन उदयनगतमोहशोक-आसक्त्यादिभावानां कथं प्रभाव इति ज्ञास्यति । 	1		20
4.	५,६ अङ्कौ	<ul style="list-style-type: none"> ● राज्ञः उदयनस्य उपाचितशोकदशां ज्ञास्यति । ● विष्कम्भकज्ञानपूर्वकमर्थोपक्षेपकं सप्रभेदं विशदतया ज्ञातुं प्रभविष्यति । ● अपहृतराज्यप्राप्तानुपायज्ञानेन मन्त्रिचिन्तनं कर्तुं शक्यति । 	1		20
5.	आन्तरिकमूल्याङ्कनम्	<ul style="list-style-type: none"> ● विश्वविद्यालयस्य विविधकार्यक्रमेषु भागग्रहणेन सर्वाङ्गीनविकासो भविष्यति । ● प्रत्यक्षकार्यकरणेन चिन्तन-लेखन-नवाचारादिकौशलमर्जयति । ● नित्यकक्षोपस्थित्या समयानुशिष्ये भविष्यति 			20

श्रीलालबहादुरशास्त्रीराष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः
(केन्द्रीयविश्वविद्यालयः)

नवदेहली- 110016

सङ्कायः - साहित्यसंस्कृतिसंकायः

विभागः - साहित्यम्

कक्षा – शास्त्री (III)

सत्रम् - पञ्चम्

पत्रम् – पञ्चम् (M.S)

इकाई	पाठ्यांशः (विषयवस्तु) वृत्तरत्नाकरः	अधिगम-परिणामः (Learning Outcome)	क्रेडिट 4	घण्टाः	अङ्काः 100
1.	१ अध्यायः	<ul style="list-style-type: none"> ● लघुगुणनियमज्ञानपुरस्सरं छन्दसानुप्रयोगे समर्थो भविष्यति । ● यतिक्रम-संज्ञा-पादानां स्वरूपं ज्ञात्वा अनुप्रयोगे दक्षो भविष्यति । ● समअर्धसम-विषमवृत्तपरिज्ञानाय प्रभविष्यति । 	1		20
2.	२,३ अध्यायौ	<ul style="list-style-type: none"> ● आर्यादिमात्रावृत्तज्ञानपुरस्सरं तेषामनुप्रयोगाय प्रभविष्यति । ● समवृत्तज्ञानपुरस्सरं गायत्र्यनुष्टुपादिवृत्तानि ज्ञास्यति । ● इन्द्रवज्रोपेन्द्रवज्रोपजातिप्रभृतिछन्दोज्ञानपुरस्सरं तेषामनुप्रयोगाय प्रभविष्यति । 	1		20
3.	४ अध्यायः	<ul style="list-style-type: none"> ● अर्धसमवृत्तानि ज्ञास्यति । ● वर्णितानि वृत्तानि ज्ञात्वा तेषां प्रयोगाय प्रभविष्यति । ● अन्यत्रप्रयुक्तानि एतानि वृत्तानि परिज्ञातुं प्रभविष्यति । 	1		20
4.	५,६ अध्यायौ	<ul style="list-style-type: none"> ● विषमवृत्तज्ञानपुरस्सरं तोषामनुप्रयोगे समर्थो भविष्यति । ● तोषामनुप्रयोगाय प्रभविष्यति । ● प्रस्तारनष्टादि षट्प्रत्ययान् ज्ञास्यति । 	1		20
5.	आन्तरिकमूल्याङ्कनम्	<ul style="list-style-type: none"> ● विश्वविद्यालयस्य विविधकार्यक्रमेषु भागग्रहणेन सर्वाङ्गीनविकासो भविष्यति । ● प्रत्यक्षकार्यकरणेन चिन्तन-लेखन-नवाचारादिकौशलमर्जयति । ● नित्यकक्षोपस्थित्या समयानुशिष्ये भविष्यति । 			20

श्रीलालबहादुरशास्त्रीराष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः
(केन्द्रीयविश्वविद्यालयः)

नवदेहली- 110016

सङ्कायः - साहित्यसंस्कृतिसंकायः

विभागः - साहित्यम्

कक्षा - शास्त्री (III)

सत्रम् - पञ्चम्

पत्रम् - षष्ठम् (M.S)

इकाई	पाठ्यांशः (विषयवस्तु) वैदिकसाहित्येतिहासः	अधिगम-परिणामः (Learning Outcome)	क्रेडिट 04	घण्टाः	अङ्काः
1.	वैदिकसाहित्येतिहासः , भारतीयसंस्कृतिः संहिताब्राह्मणपरिचयश्च	<ul style="list-style-type: none"> ऋग्यजुःसामाथार्ववेदानां संहितापरिचयं प्राप्स्यन्ति । ऋग्यजुःसामाथार्ववेदानां ब्राह्मणपरिचयं प्राप्स्यन्ति । भारतीयं संस्कृतिं ज्ञात्वा वेदोक्तमार्गानुगमाय प्रभविष्यन्ति । 	1		20
2.	आरण्यकोपनिषत्परिचयः	<ul style="list-style-type: none"> चतुर्णां वेदानां आरण्यकपरिचयं प्राप्स्यन्ति । चतुर्णां वेदानां उपनिषत्परिचयं प्राप्स्यन्ति । आरण्यकोपनिषदः ज्ञात्वा वेदोक्तमार्गानुगमाय प्रभविष्यन्ति । 	1		20
3.	पौराणिकसंस्कृतिः , पुरुषार्थचतुष्टयम्, वर्णाश्रमव्यवस्था	<ul style="list-style-type: none"> पौराणिकसंस्कृतिं ज्ञात्वा सन्मार्गगमनाय प्रभविष्यन्ति । पुरुषार्थस्वरूपं ज्ञात्वा तत्सिद्ध्यर्थं प्रभविष्यति । वर्णाश्रमव्यवस्थां ज्ञात्वा स्वकार्यावगन्तुं प्रभविष्यन्ति । 	1		20
4.	संस्काराः , दायभागः , प्राचीनशिक्षाव्यवस्थाज्ञानम्	<ul style="list-style-type: none"> संस्काराणां ज्ञानेन स्वस्य समाजस्य च मार्गदर्शनाय प्रभविष्यन्ति । दायभागस्य ज्ञानं ज्ञात्वा अनुप्रयोगे दक्षो भविष्यति । वर्तमानशिक्षाव्यवस्थयोः तुलनात्मकध्ययनेन समुचितशिक्षाव्यवस्था कर्तुं प्रभविष्यति । 	1		20
5.	आन्तरिकमूल्याङ्कनम्	<ul style="list-style-type: none"> विश्वविद्यालयस्य विविधकार्यक्रमेषु भागग्रहणेन सर्वाङ्गीनविकासो भविष्यति । प्रत्यक्षकार्यकरणेन चिन्तन-लेखन-नवाचारादिकौशलमर्जयति । नित्यकक्षोपस्थित्या समयानुशिष्ये भविष्यति । 			20

श्रीलालबहादुरशास्त्रीराष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः
(केन्द्रीयविश्वविद्यालयः)

नवदेहली- 110016

सङ्कायः - साहित्यसंस्कृतिसंकायः

विभागः - साहित्यम्

कक्षा - शास्त्री (III)

सत्रम् - सप्तम्

पत्रम् - सप्तम् (M.S)

इकाई	पाठ्यांशः (विषयवस्तु) नाट्यशास्त्रम्	अधिगम-परिणामः (Learning Outcome)	क्रेडिट 04	घण्टाः	अङ्काः
1.	प्रथमोऽध्यायः	<ul style="list-style-type: none"> ● नाट्योत्पत्तिं जर्जरोत्पत्तिं च ज्ञास्यति । ● नाट्यस्वरूपं तत्प्रयोजनं च ज्ञास्यति । ● नाट्यरक्षाविधानं रङ्गपूजाविधानञ्च ज्ञास्यति । 	1		20
2.	द्वितीयोऽध्यायः	<ul style="list-style-type: none"> ● नाट्यमण्डपलक्षणज्ञानपुरस्सरं त्रिविधं प्रेक्षागृहं ज्ञास्यति । ● माननिर्णयं भूमिविभागं वास्तुप्रमाणं भित्तिकर्मादिकं ज्ञास्यति । ● स्तम्भस्थानविधिं रङ्गविधिं रङ्गपीठं दारुकर्म, चित्रकर्मादिकं च ज्ञास्यति । 	1		20
3.	षष्ठोऽध्यायः	<ul style="list-style-type: none"> ● त्रयोदशनाट्यसंग्रहान् सलक्षणं कारिकां निरुक्तञ्च ज्ञास्यति । ● रसस्थायिभाव-सात्त्विकभाव-अभिनयादिपरिचयं प्राप्स्यति । ● विशदतया रसान् ज्ञास्यति । 	1		20
4.	सप्तमोऽध्यायः	<ul style="list-style-type: none"> ● विशदतया विभावानुभावान् ज्ञास्यति । ● त्रयस्त्रिंशद्व्यभिचारिभावान् सलक्षणं ज्ञास्यति । ● स्थायिभावान् सात्त्विकभावांश्च सविशेषं ज्ञास्यति । 	1		20
5.	आन्तरिकमूल्याङ्कनम्	<ul style="list-style-type: none"> ● विश्वविद्यालयस्य विविधकार्यक्रमेषु भागग्रहणेन सर्वाङ्गीनविकासो भविष्यति । ● प्रत्यक्षकार्यकरणेन चिन्तन-लेखन-नवाचारादिकौशलमर्जयति । ● नित्यकक्षोपस्थित्या समयानुशिष्ये भविष्यति । 			20

श्रीलालबहादुरशास्त्रीराष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः
(केन्द्रीयविश्वविद्यालयः)

नवदेहली- 110016

सङ्कायः - साहित्यसंस्कृतिसंकायः

विभागः - साहित्यम्

कक्षा – शास्त्री (IV)

सत्रम् - सप्तम्

पत्रम् – अष्टम् (M.S)

इकाई	पाठ्यांशः (विषयवस्तु) साहित्यशास्त्रस्येतिहासः	अधिगम-परिणामः (Learning Outcome)	क्रेडिट 04	घण्टाः	अङ्काः
1.	साहित्यशास्त्रस्येतिहासः (आदितः आनन्दवर्धनपर्यन्तम्)	<ul style="list-style-type: none"> ● भरत-भामह-दण्डी-उद्भट-वामानां सामान्यपरिचयं प्राप्स्यति । ● रूद्रट-आनन्दवर्धनाचार्ययोः सामान्यपरिचयं प्राप्स्यति । ● अश्वघोषकालिदासभारवि-माघ-भासभट्टणारायणभवभूतिवामनादीनां परिचयं ज्ञास्यति । 	1		20
2.	ततः मम्मटं यावत्	<ul style="list-style-type: none"> ● मुकुलभट्टराजशेखरधनञ्जयानां परिचयं प्राप्स्यति । ● अभिनवकुलकमहिमभट्टानां परिचयं प्राप्स्यति । ● भोजक्षेमेन्द्रमम्मटानां परिचयं प्राप्स्यति । 	1		20
3.	ततः जगन्नाथं यावत्	<ul style="list-style-type: none"> ● रूय्यकवाग्भटरामचन्द्रगुणचन्द्रानां परिचयं ज्ञास्यति । ● जयदेवशादातनयविद्याधरविश्वनाथानां परिचयं प्राप्स्यति । ● रूपगोस्वामीकर्णपूरअप्पयदीक्षितजगन्नाथानां परिचयं प्राप्स्यति । 	1		20
4.	आधुनिककाव्यशास्त्रम्	<ul style="list-style-type: none"> ● मथुरानाथशास्त्री-जानकीवल्लभशास्त्री इत्यनयोः परिचयं प्राप्स्यति । ● वटुकनाथशास्त्री-जगन्नाथपाठकयोः परिचयं प्राप्स्यति । ● राजेन्द्रमिश्र-राधावल्लभत्रिपाठी इत्यनयोः परिचयं प्राप्स्यति । 	1		20
5.	आन्तरिकमूल्याङ्कनम्	<ul style="list-style-type: none"> ● विश्वविद्यालयस्य विविधकार्यक्रमेषु भागग्रहणेन सर्वाङ्गीनविकासो भविष्यति । ● प्रत्यक्षकार्यकरणेन चिन्तन-लेखन-नवाचारादिकौशलमर्जयति । ● नित्यकक्षोपस्थित्या समयानुशिष्ये भविष्यति । 			20